

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Бр. _____

_____ 2018 год.

С К О П Ј Е

Согласно член 9 алинеја 6 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет на 119-та седница одржана на __.__.2018 година донесе

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

СОДРЖИНА:

1. Резиме.....	5
2. Вовед.....	6
3. Статус, раководство, надлежност и организациона структура на Судски буџетски совет.....	8
4. Реализирани активности на Судскиот буџетски совет во 2017 година.....	10
4.1 Седници на Судскиот буџетски совет.....	10
5. Судски систем и обем на работа.....	12
6. Ресурси со кои располага Судската власт.....	15
6.1. Човечки ресурси.....	15
6.1.1. Кадровска состојба во Судската власт за 2017 година.....	15
6.1.2. Вработувања во Судската власт во 2017 година.....	18
6.1.3. Регистар на вработени во судска служба.....	20
6.1.4. Оценување на судските службеници за 2017 година.....	23
6.1.5. Генерални заклучоци за кадровската екипираност.....	23
6.2. Просторни капацитети.....	24
6.3. Компјутерска техника и софтверски програми во Судската власт.....	26
7. Јавни набавки во Судска власт.....	28
8. Односи за јавност во Судската власт.....	29
9. Постапување на СБС во врска со правата на судиите.....	29
10. Извршување на буџетот за раздел 29010-Судска власт во 2017 година.....	31
10.1. Предлог буџет за 2017 година.....	32
10.2. Структура на судскиот буџет за 2017 година.....	33
10.3. Извршување на буџетот за раздел 29010 - буџетска сметка 603/630.....	35
10.3.1. Неизмирени обврски.....	35
10.3.2. Програма 20 – Судска администрација.....	36
10.3.2.1. Категорија 40 – плати и надоместоци од плати.....	37
10.3.2.2. Категорија 42 – стоки и услуги.....	38
10.3.2.2.1. Ставка 420-Патни и дневни трошоци.....	40
10.3.2.2.2. Ставка 421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт.....	40
10.3.2.2.3. Ставка 423-Ситен инвентар, алат и материјали за поправка.....	42
10.3.2.2.4. Ставка 424-Поправки и тековно одржување.....	43
10.3.2.2.5. Ставка 425-Договорни услуги.....	44
10.3.2.2.6. Ставка 426-Други тековни расходи.....	46
10.3.2.3. Категорија 46 – Субвенции и трансфери.....	47
10.3.2.3.1. Исплата на досудени правични надоместоци заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок.....	47
10.3.2.3.2. Исплатени трошоци на постапки по доставени правосилни одлуки на судовите во РМ.....	49
10.3.2.3.3. Одобрени средства на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права од работен однос (парична помош и отпремнина) на вработените во Судската служба.....	50
10.3.2.3.4. Исплата на парични средства по присилен пат.....	51
10.3.2.4. Категорија 48 – Капитални расходи.....	51
10.3.3. Програма 30 – Академија за судии и јавни обвинители.....	54
10.3.3.1. Работа на Академијата за судии и јавни обвинители во 2017.....	54
10.3.3.2. Реализација на Буџетот на Академијата во 2017 година.....	56
10.3.3.2.1. Категорија 40-Плати и надоместоци.....	57
10.3.3.2.2. Категорија 42-Стоки и услуги.....	57

10.3.3.2.3. Категорија 46-Субвенции и трансфери.....	58
10.3.3.2.4. Категорија 48-Капитални расходи.....	58
10.3.3.2.5. Сметка 785 – сметка на сопствени приходи.....	58
10.4. Реализација на сопствените приходи на судовите за 2017 година.....	59
11. Активности за подобрување на квалитетот на работењето.....	60
12. Заклучоци	61

1. РЕЗИМЕ

Согласно член 9 алинеја 6 и член 18 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет (СБС) изготвува Годишен извештај за извршувањето на судскиот буџет и го доставува до Министерството за финансии, Владата на Република Македонија и Собранието на Република Македонија.

Извештајот за реализација на судскиот буџет за 2017 година содржи податоци за реализацијата на судскиот буџет во 2017 година за раздел 29010-Судска власт и по единки кориници на судската власт, податоци за работата на СБС во текот на годината, како и целите и предизвиците во наредниот период. Најнапред е даден преглед на надлежностите на Судскиот буџетски совет и на Стручната служба на СБС, составот на СБС, работата на седници, податоци за судскиот систем и предметот и обемот на работа на судските органи, човечките ресурси, просторните капацитети и компјутерската техника и софтверските програми, постапувањата на СБС согласно законските надлежности, компаративни податоци од претходни години, компаративни податоци по разни основи помеѓу единките корисници и сл.

Извештајот за реализација на судскиот буџет за 2017 година изработен е врз основа на Стратешкиот план на судската власт за периодот 2017-2019 година, Програмата за работа на СБС за 2017 година, конечната годишна распределба на буџетот на судската власт за 2017 година, поединечните извештаи на единките корисници за нивната работа и реализација на нивните буџети.

Буџетот на судската власт за 2017 е реализиран со 98,38 % од одобриениот буџет со што е остварена една од основните цели на СБС за висок процент на реализација, а неизмирениите обврски на судската власт направени во текот на 2017 година се сведени на минимум.

Согласно Програмата за работа на СБС за 2018 година во оваа година покрај тековното работење, СБС ќе работи на остварување на следните цели:

- анализа на законската рамка со која се регулира работењето на СБС и неговата стручна служба и изработка на барање за потребни законски измени,
- реализација на активности во Стратегијата за реформа на правосудниот сектор чиј носител е СБС,
- ревизија и утврдување на потребата од измена или изготвување нов текст на актите на СБС,
- целосна примена на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС) за евиденција на состојбата и промените во работењето со депозитните сметки
- зајакнување на отчетноста и транспарентноста на работењето на СБС и сл.

2. ВОВЕД

Судскиот буџетски совет (СБС) согласно Законот за судски буџет е надлежен за планирањето на потребните средства за функционирање на судската власт и извршување на судскиот буџет. Со судскиот буџет се финансираат судовите, Судскиот совет на Република Македонија, Советот за утврдување на факти и покренување дисциплинска постапка за судија и Академијата за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст: единки корисници).

Согласно Законот за судови судската власт ја остваруваат судовите како самостојни и независни органи. Судовите своето работење го темелат на Уставот, законите и меѓународните договори кои се дел од правниот поредок на РМ.

Уставот на Република Македонија од 1991 година, начелото на поделба на власта го смета за основа на политичкото и правното уредување на државата. Во таа смисла, со примената на ова начело се очекува секоја од трите власти да ги обавуваат своите функции во рамките на надлежностите независно една од друга, но со меѓусебна соработка, комуникација и координација. Концептот на поделба на власта заснован врз принципот на владеење на правото и следствено на тоа независноста на судството единствено ќе се обезбеди преку обезбедување соодветни материјални, финансиски и технички предуслови за нормално извршување на функциите.

Независноста и самостојноста при функционирањето на судската власт во голема мера зависи од исполнувањето на два меѓународно прифатени стандарди и практики¹:

- На судската власт е потребно да и се обезбедат перманентни и стабилни финансиски средства, и
- Подготовката, утврдувањето и усвојувањето на буџетот за судската власт е потребно да се спроведе на тој начин што ќе овозможи активна улога на самата судска власт од една страна, и од друга страна ќе се спречи влијанието врз судството од страна на државните органи кои учествуваат во процесот на утврдувањето и распределбата на финансиските средства за судската власт.

Историски гледано, исклучително значаен придонес кон процесот на финансиско осамостојување на судската власт е донесувањето на Законот за судски буџет во 2003

¹ „Декларација на ООН за независност на судството“, точки 33 и 34, „Фундаментални принципи на ООН за независност на судството, точка 7, Препорака бр. 12 на Советот на Европа, точка 29.

година, со кој средствата за финансирање на судската власт се изразени како посебен дел од Буџетот на Република Македонија, а потоа Измената на Законот за судски буџет од 2010 година со која се предвидува определување на судскиот буџет како процент од Бруто домашниот производ. За жал, оваа одредба од Законот иако претставува законско заокружување на независноста на судската власт се уште не е имплементирана.

ВИЗИЈА на судската власт на РМ

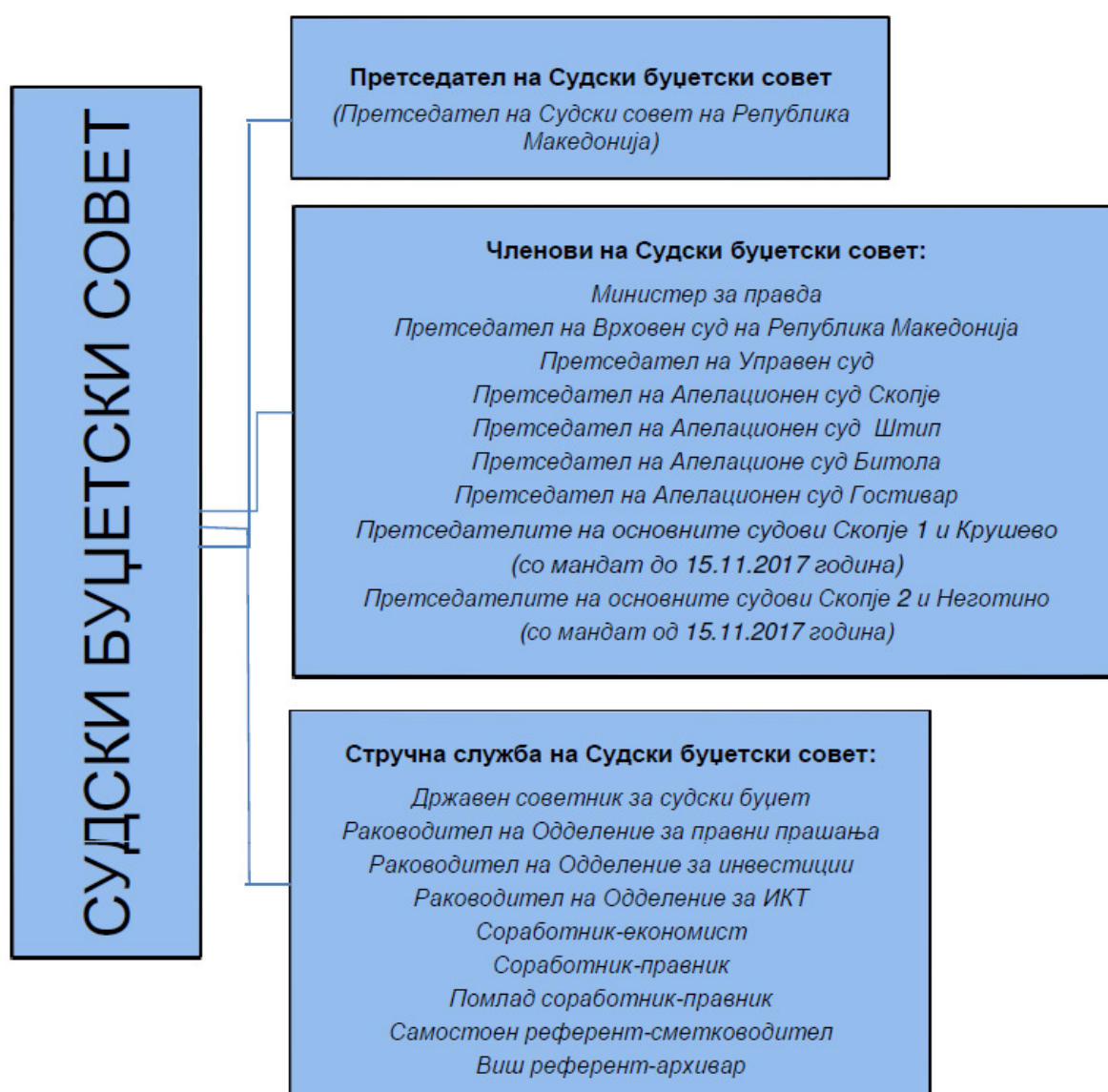
Независно, непристрасно, професионално, стручно, ефикасно, ефективно, отчетно и транспарентно судство, засновано на општоприфатените стандарди за владеење на правото, кое ја има довербата на граѓаните.

МИСИЈА на судската власт на РМ

Судството во Република Македонија ја обезбедува и гарантира заштитата на човековите права и слободи, преку правично судење со доследна примена на Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори.

3. СТАТУС, РАКОВОДСТВО, НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Согласно Законот за судски буџет („Службен весник на РМ“ бр. 60/03, 37/06, 103/08 и 145/10), судскиот буџет е дел од Буџетот на Република Македонија, издвоен како посебен дел означен со Судска власт. За вршење на работите во врска со судскиот буџет е задолжен Судскиот буџетски совет, кој е составен од претседател и 10 членови.

Структура на Судскиот буџетски совет 2017 година²

² Во работата на Судскиот буџетски совет учествуваат и претставници од Министерството за финансии, но без право на одлучување.

Судскиот буџетски совет, покрај тоа што е одговорен за планирање и извршување на годишниот буџет за цела судска власт, ги има и следниве надлежности:

- ги утврдува критериумите и методологијата за изготвување на судскиот буџет;
- врши распределба на средствата од судскиот буџет на судовите и презема мерки за навремено извршување на судскиот буџет;
- одобрува средства за нови вработувања во судовите во рамките на утврдениот судски буџет за маса на исплата на плати;
- го назначува внатрешниот ревизор;
- го донесува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти;
- го изготвува годишниот извештај за извршувањето на судскиот буџет;
- врши пренамена на намената на средствата определени во делот „Судска власт“ и го овластува Претседателот на СБС да врши пренамена на средствата определени во делот судска власт до определен износ;
- спроведување на постапки за групни јавни набавки за единките корисници;
- врши други работи предвидени со закон.

Стручните и административните работи на Судскиот буџетски совет ги врши **Стручната служба** на Судскиот буџетски совет. Стручната служба, која е формирана како внатрешна организациона единица на Судскиот совет на Република Македонија, ги врши следниве работи:

- ги извршува одлуките на Судскиот буџетски совет;
- ги разработува финансиските показатели поврзани со барањата на единките корисници и ги следи нивните материјални потреби;
- ги изготвува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти, како и критериумите и методологијата за подготвување на судскиот буџет и ги поднесува на Судскиот буџетски совет на усвојување и
- врши други работи доверени од Судскиот буџетски совет

4. РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ ВО 2017 ГОДИНА

Стратешкиот план заедно со предлог буџетот за судската власт претставуваат интегрален дел од системот на планирање и буџетирање и ја презентира потребата од унапредување на условите за работа на судската власт заради постигнување на стратешките приоритети и цели: обезбедување и гарантирање на независноста на судството во РМ, зголемување на ефикасноста на судовите и јакнење на довербата на јавноста, обезбедување на со закон предвиденото ниво на судскиот буџет за непречено извршување на функциите на институциите на судската власт во РМ и континуирано унапредување на стручноста и вештините на судиите и судската администрација во РМ.

Остварувањето на стратешките цели подразбираше реализација на низа активности за што беше потребно да се обезбедат соодветени финансиски средства, како и иницирање на измена на законите од областа на судството со кои се регулира работата и постапувањето на институциите од судската власт. Со Буџетот за 2017 година не беа обезбедени доволно финансиски средства за реализација на бројни активности.

Со оглед дека Стратегијата за реформа во областа на правосудството за периодот 2017-2022 година опфаќа имена на бројни закони, предизвикот за судската власт во идниот период ќе биде спроведување на реформите и постигнување на значителни резултати во сите аспекти на работењето.

4.1. СЕДНИЦИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Судскиот буџетски совет работи на седници на кои се разгледуваат прашања поставени на дневен ред од претседателот на СБС, членовите на СБС или прашања иницирани од страна на единките корисници. Во текот на 2017 година СБС одржа 10 седници, на кои беа донесени одлуки во врска со распределбата на буџетот наменет за судската власт и неговото извршување. Исто така во континуитет се следеше реализацијата на судскиот буџет со цел донесување одлуки за пренамена на средствата заради обезбедување максимална реализација на буџетот.

Поважни одлуки донесени во текот на 2017 година:

	НАЗИВ НА ОДЛУКА	БРОЈ НА ОДЛУКИ
1.	Одлука за годишна распределба на средства	4
2.	Одлука за конечна годишна распределба на средства	2
3.	Одлука за пренамена на средства	13
4.	Одлука за усвојување за годишна програма за капитални расходи	2
5.	Одлуки за измени на годишна програма за капитални расходи од Буџет-Судска власт	3
6.	Одлука за овластување на Претседателот на СБС да врши пренамена на средства	1
7.	Одлука за одобрување на средства на судови по нивни барања	4
8.	Одлука за усвојување на програма за работа на СБС	1
9.	Одлука за обезбедување средства за исплата на додатоци од плата за месец март 2017 година	1
10.	Одлука за одлагање на примена на одлуката за обезбедување средства за исплата на додатоци од плата за месец март 2017	1
11.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет за 2016 година	1
12.	Одлука за спроведување групни јавни набавки за 2017 година	1
13.	Одлука за конституирање на СБС во нов состав	1
14.	Одлука за обезбедени средства за исплата на заостаната обврска кон вработените во судската власт по основ на додаток на плата за стекнат степен на кариера „А“	1

5. СУДСКИ СИСТЕМ И ОБЕМ НА РАБОТА

Структурата на судскиот систем е утврдена со Уставот на Република Македонија и Законот за судовите.

На врвот на судскиот систем е Судскиот совет на РМ. Судскиот совет е самостоен и независен орган на судството кој ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт.

Советот за утврдување на факти и покренување на постапка за утврдување одговорност за судија утврдува факти и донесува одлуки за потребата од доставување на барање за покренување на постапка за утврдување на одговорност на судија или претседател на суд пред Судски совет на РМ.

Врховниот суд на РМ е највисок суд во Република Македонија и го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

Основните судови судат предмети од граѓанската и кривичната област и истите се организирани како судови со основна и со проширена надлежност. Апелационите судови постапуваат во втор степен и тоа по жалби изјавени против одлуките на основните судови.

Управниот суд и Вишиот управен суд постапуваат по предмети од управната материја со надлежност на целата територија на РМ.

Академијата за судии и јавни обвинители на РМ е јавна установа чија основна цел е да обезбеди компетентно, професионално, независно, непристрасно и ефикасно вршење на судиската и обвинителската функција преку селекција, организирање и спроведување на почетна обука на кандидатите за судии и обвинители во основните судови, односно основните обвинителства и постојано и стручно усовршување на судиите и обвинителите и судската администрација и обвинителските службеници.

Прегледот на судскиот систем на Република Македонија ни овозможува да го согледаме бројот и видот на институции од судската власт кои се финансирани со средствата од Буџетот на РМ наменети за судска власт, а понатамошното разгледување на нивното работење и трошење ќе ни даде увид во извршувањето на судскиот буџет за 2017 година.

Во периодот од 1.01.2017- 31.12.2017 година со работата на судовите опфатени се вкупно 605.705 предмети во работа, од кои во текот на годината биле решени 506.330 предмети.

ПРИЛИВ НА ПРЕДМЕТИ ВО СУДОВИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2017 ГОДИНА

	Суд	Нерешени предмети од претходната година	Примени предмети	Вкупно предмети во работа	Решени предмети	Нерешени предмети на крајот од годината	Разлика од нерешени предмети на почеток и крај на годината
1	Врховен суд на РМ	1959	5009	6968	5242	1726	233
2	Виш управен суд	990	5452	6442	5692	750	240
3	Управен суд	9156	11306	20462	12858	7604	1552
	ВКУПНО	12105	21767	33872	23792	10080	2025
АС БИТОЛА - Основни судови							
1	АС Битола	432	7608	8040	7255	785	-353
2	АС Гостивар	221	5785	6006	5417	589	-368
3	АС Скопје	6846	18778	25624	17826	7798	-952
4	АС Штип	300	5253	5553	5094	459	-159
	ВКУПНО	7799	37424	45223	35592	9631	-1832
АС БИТОЛА - Основни судови							
1	ОС Битола	3778	21443	25221	22048	3173	605
2	ОС Крушево	190	1392	1582	1419	163	27
3	ОС Охрид	4058	14881	18939	15697	3242	816
4	ОС Прилеп	3260	16283	19543	16732	2811	449
5	ОС Ресен	572	3099	3671	3186	485	87
6	ОС Струга	2544	14612	17156	15282	1874	670
	ВКУПНО	14402	71710	86112	74364	11748	2654
АС ГОСТИВАР - Основни судови							
1	ОС Гостивар	6288	38965	45253	39639	5614	674
2	ОС Дебар	262	7460	7722	7467	255	7
3	ОС Кичево	1416	15657	17073	15903	1170	246
4	ОС Тетово	6553	20669	27222	22925	4297	2256
	ВКУПНО	14519	82751	97270	85934	11336	3183
АС СКОПЈЕ - Основни судови							
1	ОС Велес	2249	14892	17141	15026	2115	134

2	ОС Гевгелија	460	8306	8766	7870	896	-436
3	ОС Кавадарци	1191	8690	9881	8765	1116	75
4	ОС Кратово	158	1762	1920	1763	157	1
5	ОС Крива Паланка	668	4617	5285	4626	659	9
6	ОС Куманово	6006	33145	39151	34356	4795	1211
7	ОС Неготино	1554	4392	5946	4575	1371	183
8	ОС Скопје I Скопје	37259	78935	116194	92474	23720	13539
9	ОС Скопје II Скопје	14966	45125	60091	47046	13045	1921
	ВКУПНО	64511	199864	264375	216501	47874	16637
АС ШТИП - Основни судови							
1	ОС Берово	597	3263	3860	3239	621	-24
2	ОС Винаца	391	3475	3866	3475	391	0
3	ОС Делчево	962	4692	5654	5043	611	351
4	ОС Кочани	1430	10778	12208	10766	1442	-12
5	ОС Радовиш	482	7223	7705	7336	369	113
6	ОС Св. Николе	404	3995	4399	4013	386	18
7	ОС Струмица	2870	19443	22313	20139	2174	696
8	ОС Штип	2733	16115	18848	16136	2712	21
	ВКУПНО	9869	68984	78853	70147	8706	1163
Вкупно за судовите на цела територија на Р. Македонија							
	ВКУПНО	123205	482500	605705	506330	99375	23830

6. РЕСУРСИ СО КОИ РАСПОЛАГА СУДСКАТА ВЛАСТ

6.1. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

6.1.1. КАДРОВСКА СОСТОЈБА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2017 ГОДИНА

Човечките ресурси се најважните ресурси со кои располага секоја судска власт, а овој факт најдобро се прикажува со високото процентуално учество на расходите за човечки ресурси, кои што изнесуваат над 80 % во структурата на расходната страна на судскиот буџет.

Квалитетот, обемот и степенот на развој на човечките ресурси и нивниот потенцијал го условува функционирањето, независноста и ефикасноста на судската власт, како и степенот на доверба во судската власт во општеството. Носечкиот столб во обезбедувањето и заштитата на правдата, човековите права и слободи е судијата, па оттука обезбедувањето на соодветни услови од сите аспекти за непречно реализирање на истата е дефинирано како приоритет на СБС.

Утврдувањето на бројот на потребни судиски места во судовите е во надлежност на Судскиот совет на РМ, а Советот на судската служба дава согласност за актите за внатрешна организација и систематизација на судовите од аспект на судската служба, која ја сочинуваат судските службеници и лицата вработени во судовите кои вршат административно технички и помошни работи. За судската полиција, бројот на вработени по судови го определува министерот за правда. Бројот на вработените и нивната квалификациона структура, пред се, зависи од надлежностите и видот на соодветниот суд, но и од наследените историски состојби. За вработените во Судски совет на РМ; Советот за факти и Академијата за судии и јавни обвинители како административни вработени се применува Законот за административни службеници и Министерството за информатичко општество и администрација е надлежно за одобрување на актите за внатрешна организација и систематизација.

Согласно систематизацијата на судиски места донесена од Судскиот совет на РМ на ниво на судска власт постои потреба од 636 судии. Со состојба од 31.12.2017 година пополнети се 530 судиски места (број на активни судии, без судиите на кои им мирува судиската функција по разни основи). Процентот на пополнетост на судиските места изнесува 83,33%.

На ниво на судска власт судовите имаат систематизирано 4.472 работни места за судската служба кои се дадени во Табела 1, која е прилог на Извештајот. Со

состојба од 31.12.2017 година пополнетоста е 2.278 лица. Процентот на пополнетост на слободните систематизирани работни места изнесува 50,94 %.

Бројот на систематизирани работни места во Судски совет на РМ, во Совет за утврдување на факти и Академија за судии и јавни обвинители изнесува 111, а пополнети се 65, односно 58,59 %.

Во однос на бројот на систематизирани работни места (Табела 1) треба да се напомене дека постои потреба од анализа од аспект на потребни видови работни места и бројот на извршители заради оптимализација на истите.

Бројот на вработени во судската власт на 01.01.2017 година изнесува 3.016 лица, а на ден 31.12.2017 година биле вработени вкупно 2.885 лица. Во наредната табела е дадено движењето на бројот на вработени во судската власт од 2013 до 2017 година и тоа по поделни категории, при што е евидентно намалување на бројот на судии секоја година, а во 2017 година е констатирано намалување на бројот на вработени во судската служба.

		2013	2014	2015	2016	2017
1	Членови на Судски совет на РМ (ССРМ)	13	13	13	13	13
2	Апанажа				1	
3	Членови на Совет за утврдување факти (СФ)				8	8
4	Судии	658	609	579	555	531
5	Административни службеници	41	43	45	44	43
6	Работници во ССРМ, СФ и АСЈО				11	12
7	Судски службеници	1.989	1.984	2.103	2.028	1.935
8	Судска полиција	190	185	185	196	200
9	Работници во судовите	149	167	165	160	143
	Вкупно	3.040	3.001	3.090	3.016	2.885

Табела: Број на вработени во судска власт вкупно

Бројот на вработени во Судскиот совет на РМ, Совет за утврдување на факти и Академија за судии и јавни обвинители е 77 лица и тоа:

Организација	Претседател	Членови	Апанажа	Директор	Раководни административни службеници	Стручни административни службеници	Административно-технички службеници	Работник	Вкупен број на вработени
Судски совет на РМ	1	12			14	7	6	3	43
Совет за факти	1	7						7	15
Академија				1	2	11	3	2	19
ВКУПНО:	2	19		1	16	18	9	12	77

Табела: Број на вработени во Судски совет на РМ, Совет на факти и Академија за судии

Бројот на вработени во судовите на Република Македонија изнесува 2.808 лица, а во табелата подолу е даден бројот на вработени во секој суд по број на судии, број на раководни судски службеници, стручни судски службеници, административно технички службеници, припадници на судска полиција и работници.

суд	Судии	Раководни сс	Стручни сс	Админ -техн сс	Судска полиција	Работник	Вкупен број на вработени	Сооднос стручни/судии	Сооднос администр./судии
Врховен суд на РМ	22	6	28	22	5	8	91	1,27	1,00
Виш управен суд	12	1	2	8	1		24	0,17	0,67
Управен суд	27	1	21	29	3	3	84	0,78	1,07
АС Скопје	41	2	37	44	8	14	146	0,90	1,07
АС Битола	21	1	19	23	8	3	75	0,90	1,10
АС Штип	12	1	15	21	6		55	1,25	1,75
АС Гостивар	15	1	17	10	1	1	45	1,13	0,67
ОС Скопје 1	56	3	65	209	18	15	366	1,16	3,73
ОС Скопје 2	67	6	73	189	11	15	361	1,09	2,82
ОС Велес	17	1	13	39	7	4	81	0,76	2,29
ОС Куманово	29		33	81	7	7	157	1,14	2,79
ОС Битола	18	1	18	68	7	6	118	1,00	3,78
ОС Штип	15	1	13	48	6	3	86	0,87	3,20
ОС Струмица	15	1	14	46	6	5	87	0,93	3,07
ОС Кочани	7	1	8	28	9	4	57	1,14	4,00
ОС Прилеп	15	1	17	52	7	8	100	1,13	3,47
ОС Охрид	18	1	17	47	5	4	92	0,94	2,61
ОС Гостивар	20	1	20	49	6	5	101	1,00	2,45
ОС Тетово	21	2	43	57	7	15	145	2,05	2,71
ОС Кавадарци	7		7	26	6	1	47	1,00	3,71
ОС Неготино	5		2	10	4	1	22	0,40	2,00
ОС Гевгелија	10	1	8	34	5	2	60	0,80	3,40
ОС Кратово	3		2	13	5	1	24	0,67	4,33
ОС Крива Паланка	6	1	7	15	4	2	35	1,17	2,50
ОС Крушево	3		4	7	3	2	19	1,33	2,33
ОС Ресен	3		4	14	4	1	26	1,33	4,67
ОС Струга	13	1	16	32	5	4	71	1,23	2,46
ОС Свети Николе	3		5	11	4	1	24	1,67	3,67
ОС Винаца	3		4	11	5	1	24	1,33	3,67
ОС Делчево	3		5	18	6	1	33	1,67	6,00
ОС Берово	4		3	13	5	1	26	0,75	3,25
ОС Радовиш	4	1	6	15	7	1	34	1,50	3,75
ОС Дебар	4		6	13	4	1	28	1,50	3,25
ОС Кичево	11	1	16	28	5	3	64	1,45	2,55
ВКУПНО:	530	37	568	1.330	200	143	2.808	1,07	2,51

Табела: Број на вработени во судовите во РМ

Анализата на состојбата со човечките ресурси е многу важна за судската власт и со оглед дека носител на судиската функција се судиите, анализите се вршат врз основа бројот на судии на ниво на судска власт и пооделно на ниво на суд. Во табелата се дадени податоци за вкупниот број на вработени во пооделните категории и тоа во колоната раководни се дадени податоци за бројот на судските администратори и сите нивоа на раководни судски службеници, во колоната стручни судски стручни службеници се дадени збирни податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, како и во колоната помошно-стручни службеници каде исто така се дадени податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија. Пооделно се дадени податоци за лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и припадниците на судската полиција.

Од табелата може да се заклучи дека на ниво на судство со состојба од 31.12.2017 година соодносот на судии со стручните судски службеници е 1,07, а со помошно-стручни судски службеници изнесува 2,51 вработени. Еден дел од судовите се под овој просек, а дел од судовите се над тој просек. Соодносот на стручни судски службеници покажува колку судски службеници од сите нивоа на работни места од оваа категорија има на еден судија. Во оваа бројка се опфатени и информатичарите. Генерално секој сооднос што е над вредност 1 е добар, затоа што тоа покажува дека на секој судија има по еден стручен судски службеник. Податоците воедно покажуваат во кои судови во идниот период треба да се интервенира со зголемување на бројот на вработени во оваа категорија.

Помошно-стручните судски службеници ги опфаќаат вработените записничари (дактилографи), вработените во судската писарница, архивата, сметководственото одделение во судот и сл. Соодносот на вработените на ниво на судска власт е 2,53 вработени од оваа категорија на еден судија. За овој податок е важно тоа што во судовите е потребно да има по еден записничар за секој судија, соодветен број вработни во судската писарница на еден судија, соодветен број на вработени во сметководственото одделение, во архивата на судот и сл.

6.1.2. ВРАБОТУВАЊА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2017 ГОДИНА

Вработувањето во судската власт е регулирано со Законот за судска служба, Законот за административни вработени, Законот за вработени во јавниот сектор и Законот за буџет. Единките корисници на судската власт изготвуваат План за вработување, врз основа на што СБС изготвува Единствен план за вработување во судската власт, кој се доставува до Министерството за финансии и Министерство за

информатичко општество и администрација. Поради неусогласености на Законот за судска служба и Законот за вработени во јавниот сектор, постапката за изготвување на Палнот за вработување за 2017 година беше пропратена со бројни проблеми.

Во текот на 2017 година вработувања на неопределено време преку објава на оглас на ниво судската власт не се спроведоа. Министерството за финансии даде согласност за обезбедени средства за вработување на 69 лица на определено време од една година до 31.12.2017 година, како и за 8 вработување по основ на превземање на вработен од друг државен орган.

	единка корисник	број на извршители
1	ОС Скопје 1	21
2	ОС Скопје 2	25
3	ОС Битола	12
4	Совет за факти	6
5	ОС Велес	4
6	АС Штип	1
	Вкупно	69

Табела: Број на вработени на определено време во 2017год.

	единка корисник	број на извршители
1	АС Штип	3
2	ОС Штип	3
3	ВСРМ	1
4	ОС Струмица	1
	Вкупно	8

Табела: Број на вработени на неопределено време во 2017 год.со превземање припадници на судска полиција и судски службеник

И покрај тоа што во текот на 2017 година во судовите се реализираа претходно наведените вработувања, состојбата на недостиг на соодветен потребен кадар во судството беше присутна и во текот на оваа година. Ова се однесува на:

- раководен кадар кој ќе му помага на претседателот на судот односно судскиот администратор во раководењето со судската служба и вршењето на работите од судската управа (судски администратори во неколку суда, раководители на служба, раководители на судски оддел, раководители на судско одделение, раководители на одделение и сл.).

- потребен стручен и административно технички кадар кој е директно во функција на судиите и остварувањето на нивната функција (судски соработници, дактилографи, раководители на оддели, преведувачи, доставувачи, вработени во писарница и сл.);

- стручни кадри од областа на информатичката технологија, управувањето со човечките ресурси, внатрешна ревизија, јавна внатрешна финансиска контрола, стратешко планирање и сл. односно кадри кои не се директно во корелација со судиската функција, но кои современите текови на функционирање на институциите го налагаат како потреба;

-помошно технички кадар (хигиеничарки, возачи и сл).

Во текот на 2017 година со почеток од месец март во Академјата за судии и јавни обвинители “ Павел Шатев “ започна почетна обука на 37 лица кои се вработени на определено време согласно Законот за Академија за судии и јавни обвинители се до изборот за судија или обвинител.

6.1.3. РЕГИСТАР НА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКА СЛУЖБА

Судски буџетски совет во насока на остварување на една од своите законски надлежности утврдени со Законот за судска служба (формирање на единствена рамка за развој и координација на политиките во врска со управувањето со човечките ресурси) ги врши работите што се однесуваат на водењето на Регистарот на вработените во судската служба.

Согласно чл.116 од Законот за судска служба, Стручната служба на Судскиот буџетски совет води Регистар на вработените во судската служба, како единствена база на податоци кои претставуваат класифицирани информации со степен на тајност определен согласно со закон. Судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба да го достави до стручната служба на Судскиот буџетски совет во рок од 15 дена од настанатата промена. Напоредно, судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба покрај до стручната служба на Судскиот буџетски совет во рок од 15 дена од настанатата промена да го достави до Министерството за информатичко општество и администрација, заради внесување на податоците во Регистарот на вработени во јавниот сектор.

Регистарот содржи податоци за вкупниот број на вработени судските службеници од судската власт, како и бројот на судските службеници, лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и судската полиција

коишто се структурирани според одредени параметри (нивоа на работни места на судски службеници односно припадници на судската полиција со звања по категории коишто се утврдени со закон, вид на работно место, пол, возраст, степен на образование, национална припадност), како и бројот на пријавените и на одјавените вработени лица во тековната година.

Во Република Македонија кон крајот на 2017 година заклучно со состојбата од 31.12.2017 година евидентирани се вкупно 2.278 вработени во Судската служба, од кои:

- 1.935 лица се вработени судски службеници;
- 143 лица се вработени работници и
- 200 лица се вработени припадници на судската полиција.

Заклучно со состојбата од 31.12.2017 година евидентирани се вкупно:

- 52 случаи на престанок на работен однос (од редовите на судските службеници) поради пензионирање;

- 3 случаи на престанок на работен однос (од редовите на судските службеници) поради предвремено пензионирање;

- на двајца судски службеници им престана работниот однос по основ на отказ;

- еден судски службеник заминал од судот по основ на спогодба;

- на 79 судски службеници им престанал работниот однос со отказ по друг основ;

- 4 судски службеници се вработени на определено време;

- тројца судски службеници се вработени по основ на преземање;

-31 судски службеник го користел правото на неплатено отсуство од кои 18 судски службеници во меѓувреме се вратиле од неплатено отсуство.

Од категорија на лица вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи, заклучно со 31.12.2017 година евидентирани се вкупно:

- 4 случаи на престанок на работен однос поради пензионирање;

- еден случај на престанок на работен однос поради предвремено пензионирање;

- на двајца работници им престана работниот однос поради отказ;

- на 7 работници им престанал работниот однос со отказ по друг основ и

- двајца работници го користеле правото на неплатено отсуство од кои двајца работници во меѓувреме се вратиле од неплатено отсуство.

Од категоријата на лица вработени во судовите како припадници на судската полиција, заклучно со 31.12.2017 година евидентирани се вкупно:

- двајца припадници на судската полиција на кои им престана работниот однос поради пензионирање;

- еден припадник на судската полиција кому му престанал работниот однос по основ на отказ;

- еден припадник на судска полиција заминал од судот по основ на спогодба;

- еден припадник на судската полиција кому му престанал работниот однос со отказ по друг основ;

- 7 припадници на судската полиција се вработени во судовите по основ на преземање;

- двајца припадници на судската полиција го користеле правото на неплатено отсуство од кои еден припадник на судската полиција се вратил од неплатено отсуство.

Старосната, половата и националната структура на вработените судски службеници е дадена во следните табели.

Пол	Број на вработени	Процентуална застапеност
мажи	883	38,76
Жени	1.395	61,24
Вкупно	2.278	100,00

Табела: Полова структура

Возраст	Број на вработени	Процентуална застапеност
0-24 години	9	0,4
25-49 години	1.308	57,42
Постари од 50 години	961	42,18
Вкупно	2.278	100,00

Табела: Старосна структура

	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срби	Власи	Бошњаци	Други	ВКУПНО
Судска администр	1.853	309	30	24	16	26	9	11	2.278
Проц застапеност	81,34	13,56	1,32	1,05	0,7	1,14	0,40	0,49	100,00

Табела: Национална структура

6.1.4. ОЦЕНУВАЊЕ НА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ЗА 2017 ГОДИНА

Во судовите се воспоставува систем за управување со ефектот на судските службеници. Овој систем го сочинуваат утврдување на работните цели и задачи, утврдување на индивидуалниот план за стручно усовршување, како и постапка за оценување на ефектот на судскиот службеник.

Оценувањето на судските службеници претставува континуиран процес кој има за цел да ја прикаже реалната состојба во судството во врска со квалитетот, стручноста, ефикасноста на работењето и ефективността во извршувањето службените задачи, односно остварувањето на поставените работните цели на вработените во Судската служба.

Согласно чл.87 ст.20 од Законот за судска служба (“ Сл. весник на РМ “ бр.43/14, 33/15, 98/15 и 6/16) “ Судскиот администратор, односно претседателот на судот во кој не е избран судски администратор, е должен најдоцна до 31 декември до Судскиот буџетски совет да достави извештај за извршеното оценување.”

Од единките корисници на судската власт до Судски буџетски совет не се доставени извештаи за извршени оценувања на судските службеници за 2017 година.

6.1.5. ГЕНЕРАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ ЗА КАДРОВСКАТА ЕКИПИРАНОСТ

Судскиот буџетски совет нотира дека постои потреба од унапредување на состојбата со човечките ресурси продолжува и во 2017 година, како и во претходните извештајни години.

- Судовите не се еднакво екипирани, односно некои судови имаат поголем, а некои помал број вработени како во однос на просекот така и во однос на потребниот број вработени;

- Структурата на вработени лица по работни места е различна во различни судови и не е соодветна на нивните потреби што претставува сериозен проблем во однос на организација на работењето;

- Во Виш управен суд, Управен суд, ОС Скопје 1 и ОС Куманово не се пополнети работните места судски администратор и со тоа е отежнато раководењето и работењето на овие судови;

- заради недостиг на вработени спостоечките вработени извршуваат работни задачи од повисоки звања, а има случаи особено на работните места сметководители и благајници работните задачи да ги извршуваат лица кои не се вработени на тие работни места;
- Во некои судови постои превработеност на одредени кадри;
- Работните места овластен сметководител и благајник не се пополнети во сите судови;
- Систематизациите на судовите се предимензионирани во однос на бројот на предвидени работни позиции и бројот на извршители;
- Вишиот управен суд и Управниот суд имаат најмал сооднос на вработени од различни категории во однос на другите судови и кадровската состојба во овие два суда е алармантна;
- Во основен суд Скопје 1 и Скопје 2 како и во неколку други суда дел од вработените се ангажирани на определено време до 31.12.2017 година, со што реалната бројка на вработени е помала од прикажаната;
- Периодот на спроведување на избори на пратеници во Собранието на РМ и спроведувањето на локалните избори влијае на процесот на вработување поради законските пречки за вработувања во овој период;
- Законските решенија овозможуваат хоризонтално преместување на вработените лица, но не постојат законски можности за друг начин на прераспределување на вработените, иако во одредени судови има потреба од истото (пр. упатување вработен во друг суд, ангажирање на вработените на различни видови работно место);
- потребен е помошно технички кадар за одржување на хигиената во судските згради, возачи, хаус мајстори и сл;
- Судски совет на РМ, Академијата за судии и јавни обвинители и судовите имаат потреба од унапредување на вработените на повисоки работни места, но за овој начин на пополнување на работните места потребна е согласност за пополнување на слободно работно место од Министерството за финансии.

6.2. ПРОСТОРНИ КАПАЦИТЕТИ

Работата на судската власт се изведува во 35 објекти распоредени на целата територија на Република Македонија со вкупна површина од 76.038м². Судовите располагаат и со дополнителни 6.536м² дадени на користење, најчесто на јавните обвинителства или други корисници. Најголемиот дел од зградите се во сопственост на Република Македонија, а дел од нив според катастарската евиденција се во

сопственост на судовите. Процесот на префрлање на правото на користење на недвижностите на судските институции не е завршен и тоа се уште претставува проблем за реализирање на одредени капитални зафати потребни за инвестиционо одржување на зградите. Прегледот на просторните капацитети и староста на објектите по апелациски подрачја е следна:

Реден број	Судска институција	Година на изградба на објект	Нето површина во м ²	Изнајмена површина на други корисници во м ²
1	Судски совет на РМ	1972	1177	/
2	Врховен суд на РМ	1988	5422	/
3	Виш управен суд		484	/
4	Управен суд		1212	/
5	Апелационен суд-Скопје	1964	7691	1873
6	ОС Скопје 1	1972	3370	/
7	ОС Скопје 2	1988	7568	97
8	ОС Велес	1959	2500	172
9	ОС Гевгелија	1974	2101	187
10	ОС Кавадарци	1935	1096	/
11	ОС Неготино	1989	658	/
12	ОС Куманово	1960	2838	420
13	ОС Крива Паланка	1973	989	94
14	ОС Кратово	1973	602	/
15	Апелационен суд-Битола	1958	2178	535
16	ОС Битола	1974	3319	/
17	ОС Ресен	1974	548	27
18	ОС Охрид	1960	2949	246
19	ОС Струга	2004	2061	192
20	ОС Прилеп	1950	3747	251
21	ОС Крушево	1978	729	/
22	Апелационен суд-Гостивар	2007	767	/
23	ОС Гостивар	1975	2673	439
24	ОС Кичево	1966	1538	103
25	ОС Тетово	1962	3113	319
26	ОС Дебар	1950	830	67
27	Апелационен суд-Штип	1956	1988	252
28	ОС Кочани	1968	1258	116

29	ОС Берово	1974	1026	47
30	ОС Веница	1948	322	/
31	ОС Делчево	1977	1230	51
32	ОС Струмица	1975	2695	45
33	ОС Радовиш	1974	1844	679
34	ОС Штип	1975	2528	256
35	ОС Свети Николе	1974	896	68
Вкупно			76038	6536

Табела: Просторни капацитети на судска власт

Сите објекти, во кои судските единици ја вршат својата дејност, како што може да се види од податоците наведени во табелата, се изградени одамна. Најстара е зградата од 1935 година, а најновата зграда датира од 1989 година, односно од пред 26 години. Ваквата состојба укажува на тоа дека постои потреба од постојана интервенција во одржување на објектите за да можат истите нормално да функционираат, поради што и судовите во своите извештаи навеле приоритети во кои треба во најскоро време да се интервенира за да се обезбеди нормално работење. Во повеќето судови во зградите се сместени и други правосудни институции како обвинителства, Државното правобранителство, а во помал број објекти и други државни органи.

6.3. КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И СОФТВЕРСКИ ПРОГРАМИ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Технолошката модернизација на судовите и воведување на електронска и компјутеризирана опрема беше еден од приоритетите на судството во изминатиот период. Со воведувањето на софтверските апликации се обезбеди подобрена сигурност на податоците, подобрена евиденција на предметите и полесен пристап до потребни информации, полесна и поквалитетна контрола на работењето на судовите, подобрена транспарентност на работењето, скратување и стандардизирање на судските услуги, намалување на трошоците. Но состојба со информатичката опременост на судовите според нивните извештаи, укажува дека судовите се соочуваат со проблеми кои многу ја отежнува нивната работата. Имено информатичката технологија со која располагаат судовите е застарена. И покрај тоа што во 2017 година со Инвестиционата програма се изврши замена на мал дел од компјутерската опрема, голем дел од опремата не е обновен и надополнет подолго

време поради што компјутерите се веќе амортизирани и се склони на почести дефекти. Капацитетот и карактеристиките на моменталната опрема не се соодветни на потребите на судовите со што нивната работа е забавена.

Единките корисници имаат потреба покрај на набавка на нови компјутери, и на набавка на скенери, печатачи, уреди за тонско снимање, како и инсталирање на одредени софтверски пакети.

Во судската власт во употреба се следните софтверски апликации:

- Софтверски систем АКМИС инсталиран во сите судови и преку кој се врши евиденција и следење на движењето на судските предмети во работа;
- АБМС системот инсталиран во сите судови на РМ за автоматизиран систем за буџетско и финансиско работење на судовите
- ЖКМИС системот инсталиран во Судски совет на РМ за евиденција и оценка на работата на судиите во РМ
- Аудио (видео) систем ФЕМИДА инсталиран во ситесудови со основна и проширена надлежност во граѓанските судници – наменет за снимање на рочиштатата во парничните постапки;
- Софтвер за судска статистика, инсталиран во Судски совет на РМ - оперативен, и за кој е потребно целосно и сеопфатно внесување на податоци во АКМИС;
- Електронска достава на судски документи - Јавна база на судски одлуки – оперативен во сите судови.

Употребата на софтверските апликации бара финансиски средства за одржување и надградба на системите со цел обезбедување висока ефикасност во работењето на судовите. Воведувањето и одржувањето на системите во изминатите години беше поддржано најмногу од УСАИД проектот за јакнење на судството.

АВТОМАТИЗИРАН БУЏЕТСКИ МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМ (АБМС)

Автоматизираниот буџетски менаџмент систем во судовите е инсталиран во 2007 година. Администрирањето на истиот се врши во стручната служба на Судски буџетски совет.

АБМС апликацијата опфаќа седум модули и тоа:

- персонална евиденција со регистар на судски службеници
- пресметка на плата
- основни средства
- магацинско и материјално работење
- буџетско работење
- финансиско работење

- трошковен модул

Апликацијата е инсталирана кај секоја единка корисник на судската власт и овозможува целокупното материјално-финансиско работење да се одвива унифицирано и автоматизирано.

Во текот на 2017 година, Стручната служба на Судскиот буџетски совет континуирано продолжи со следење и контрола на функционирањето на АБМС апликацијата (Автоматски буџетски менаџмент систем), администрирање на базата на податоци и поддршка на корисниците на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС) со цел овозможување на квалитетна обработка на податоците од тековната работа на судовите и изготвување аналитички материјали и информации за потребите на Судскиот буџетски совет.

7. ЈАВНИ НАБАВКИ ВО СУДСКА ВЛАСТ

Ефикасен систем на јавни набавки е многу важен за непречено одвивање на работата во судовите. Оваа функција се обавува главно поединечно во секој суд и како резултат на ова се јавува разноликоста во опремата и материјалите кои се користат, различните цени на набавките за ист вид на стоки и услуги, ангажирање на човечки ресурси и мултиплицирање на трошоците за набавка за прибавување согласности од Советот за јавни набавки. Затоа се јавува потребата од спроведување групни јавни набавки преку воспоставување на професионална служба која ќе ги обавува овие активности на ниво на апелационо подрачје или на ниво на судство, но повторно расположливите човечки ресурси се ограничувачки фактор.

Во судската власт во текот на 2017 година се спроведоа две групни јавни набавки од страна на Судски совет на РМ и тоа за набавка на услуги за фиксна телефонија и за набавка за интернет услуги. На ниво на апелациони подрачја се спроведоа групни јавни набавки за набавка на хартија за печатење.

Со оглед дека Центарот за информатичка технологија на судската власт е сместен во Врховниот суд на Република Македонија, овој суд спроведува јавни набавки за набавка на Firewall Check Point заштитата во судовите во РМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за централизиран backup/restore на базата на податоци на судовите во РМ.

8. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Навремената и релевантна информација презентирана во јавноста е многу важен сегмент во работењето на судовите. Правилно подготвени и проактивни информации за конкретна или за општата јавност може во многу да ги ограничи шпекулациите и да создаде подобра слика за судовите, што е важен предуслов за креирање на доверба кон судовите. Во развиените земји, на судовите им се поставени голем број на стандарди кои треба да ги исполнат, и еден од поважните меѓу нив е едукација на јавноста за работата на судовите. Со цел да се воспостави добра комуникација со јавноста и сите други важни чинители во општеството, потребно е да се зголеми довербата кон судовите, а силен инструмент за постигнување на довербата е правилна комуникациска стратегија на судовите.

Во текот на изминатиот период само во четири судски институции се вработени лица за односи со јавност и тоа во Судски совет на РМ, Врховниот суд на РМ, ОС Скопје 1 и ОС Скопје 2. Во сите останати институции се назначени лица за односи со јавност од редот на судиите и стручните судски соработници. За вистински проактивен однос на судството во идниот период треба да се работи на унапредување на односите со јавноста.

9. ПОСТАПУВАЊЕ НА СБС ВО ВРСКА СО БАРАЊАТА НА СУДИИТЕ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА УТВРДЕНИ СО ЗАКОНОТ ЗА СУДИИТЕ И ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА СУДИИТЕ

Судскиот буџетски совет секоја година активно постапува и одлучува по барањата на судиите за утврдување на правата што се регулирани со Законот за судовите и Законот за платите на судиите, а кои непосредно се поврзани со вршењето на судиската функција во местата каде што се именувани за судии, а кои се разликуваат од нивното место на живеење. Начинот на остварување на правата ги определува Судски буџетски совет со одлука.

Во текот на 2017 година се бележи следната состојба:

- тринаесет судии се стекнале со правото на користење на надоместок на трошоци за превоз;
- двајца судии го оствариле правото на надоместок за закупнина на стан;
- на двајца судии им се одбиени барањата за остварување на правото на надоместок на трошоци за превоз поради неисполнување на законските услови согласно член 12 ст.2 од Законот за платите на судиите;

- на еден судија му е одбиено барањето за остварување на правото на надоместок на трошоци за одвоен живот од семејството поради неисполнување на законските услови согласно член 12 ст.3 од Законот за платите на судиите.

- на еден судија му престана правото на користење на надоместок за закупнина на стан поради тоа склучил договор за купопродажба на недвижен имот солемнизиран на нотар во местото кадешто ја обавува судиската функција.

Ова состојба може да се согледа преку следните табеларни прегледи:

	законски основ	реализирани права
1.	Надоместок на трошоци за превоз	13
2.	Надоместок за закупнина на стан	2
3.	Надоместок на трошоци за одвоен живот од семејството	/
Вкупно		15

	законски основ	одбиени права
1.	Надоместок на трошоци за превоз	2
2.	Надоместок за закупнина на стан	0
3.	Надоместок на трошоци за одвоен живот од семејството	1
Вкупно		3

По однос на обезбедување на правата на судиите, и понатаму останува како проблем околноста што судиите кои ја вршат судиската функција надвор од местото на нивното живеалиште не можат да го остварат правото на користење на службен стан. Барањата на судиите за одобрување на правото на користење на службен стан Судски буџетски совет ги препраќа до Владата на Република Македонија, при што судиите можат во меѓувреме до моментот на признавањето на правото да ја искористат опцијата од законот и да побараат Судски буџетски совет да им го одобри или правото на надоместок за закупнина на стан (доколку склучат договор за закуп на стан) или правото на надоместок на патни трошоци.

10. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 – СУДСКА ВЛАСТ ВО 2017 ГОДИНА

Самостојниот судски буџет како гаранција за обезбедување сигурен извор на финансиски средства и навремена и редовна дистрибуција на истите до сите сегменти на судскиот систем, претставува една од темелните вредности врз која се заснова целосното етаблирање на самостојно и независно судство како носител на судската власт.

Почнувајќи од 2012 година требаше да започне примената на член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр.145 од 05.11.2010 година), кој предвидува средствата за “судска власт“ во Буџетот на Република Македонија потребни за функционирање на единките корисници, да се утврдуваат во износ од најмалку 0,8 %, со сукцесивно зголемување почнувајќи од буџетската 2012 година, кога судскиот буџет требаше да изнесува 0,5 % од БДП на Република Македонија. Оваа законска одредба не се примени ниту во 2017 година.

Вкупниот буџет на судската власт за 2017 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.191 од 17.10.2016 година) изнесуваше 1.894.994.000 денари. Предлог буџетското барање на судската власт за 2017 година изнесуваше 2.702.240.000 денари, што значи дека одобрените средства со буџетот за 2017 година не беа доволни за нормално и ефективно работење на единките корисници на судската власт.

Во текот на годината беше извршена измена и дополнување на Буџетот на Република Македонија за 2017 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.109 од 13.08.2017 година) при што буџетот беше намален за 29.883.000 денари и беше во износ од 1.865.111.000 денари, иако согласно Законот за судски буџет одобрените средства за судската власт не смеат да се намалат со ребаланс во текот на годината.

Согласно Законот за судски буџет, судскиот буџет претставува годишна процена на приходите и трошоците на судските единките корисници што ги утврдува Собранието на Република Македонија и е наменет за нивно финансирање. Судскиот буџет се состои од две програми:

Програма 20- судска администрација која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите и функциите на Судскиот совет на Република Македонија, Советот за утврдување на факти и покренување на постапка за утврдување одговорност за судија, Врховниот суд на Република Македонија, Вишиот

управен суд, Управниот суд, апелационите судови и основните судови со основна и проширена надлежност.

Програма 30- Академија за судии и јавни обвинители која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“.

Судската власт како буџетски корисник содржи 35 единки корисници.

Трошоците на судскиот буџет ги сочинуваат:

1) тековните трошоци за:

- платите и надоместоците на членовите на Судскиот совет на Република Македонија, членовите на Советот за утврдување на факти и покренување на постапка за утврдување одговорност за судија, судиите и директорот на Академијата за судии и јавни обвинители,
- платите и надоместоците на судските службеници, судската полиција, другите вработени во судовите, како и државните службеници во Судскиот совет на Република Македонија и Академијата за судии и јавни обвинители,
- стоки и услуги за работа на единките корисници,
- трошоци во постапките, освен за трошоците за надоместок на штета за лица неосновано осудени и неосновано лишени од слобода и
- субвенции и трансфери и

2) капиталните расходи:

- набавка на капитални средства за единките корисници и
- инвестиционо одржување на објектите и опремата на единките корисници.

10.1. ПРЕДЛОГ БУЏЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Пресметката на предлог буџетот за 2017 година беше изготвена согласно член 22 од Законот за буџетите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2005, 4/2008, 103/2008, 156/2009, 95/2010, 180/2011, 171/2012 и 192/2015), член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр 145 од 5.11.2010 година) и врз основа на добиениот буџетски циркулар од Министерството за финансии бр. 08-3753/1 од 23.06.2016 година, во кој беа содржани главните насоки за подготовка на предлог буџетските барања за 2017 година, според кои буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање за своите активности опфатени во програми

и потпрограми, како и согласно барањата на единките корисници на судската власт и анализата на истите.

И покрај укажувањата на Министерството за финансии при подготовката на буџетскиот циркулар буџетските корисници во проекциите да се движат во рамките на максималните износи на расходи, утврдени за 10% помалку од одбрените средства со Буџетот на Република Македонија за 2016 година, судската власт поднесе барање согласно реалните потреби на единките корисници на судската власт во вкупен износ од 2.702.240.000 денари.

10.2. СТРУКТУРА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2017 ГОДИНА

Во 2017 година вкупно одобрениот буџет за судската власт за двете програми изнесуваше 1.894.994.000 денари. Од овие средства 1.834.314.000 денари беа одобрени како расходи од Основен Буџет на Република Македонија на буџетската сметка, 57.680.000 денари беа како расходи од Основен Буџет на Република Македонија на сметката на сопствени приходи и 3.000.000 денари се однесуваа на расходи од донации. Средствата од сметката на сопствените приходи се остварени од наплата на судските паушали, закупнини од издавање на деловен простор што согласно Законот за судски буџет се приходи на судовите и др.

Во текот на годината беше извршен ребаланс на Буџетот на Република Македонија, а беа извршени и бројни пренамени со цел максимално искористување на средствата согласно потребите на единките корисници на судската власт.

категија	Програма 20 Судска администрација	%	Програма 30 Академија за судии	%	Судска власт конечен буџет	%
40-Плати и надоместоци	1.491.930.000	82,08	24.353.000	51,27	1.516.283.000	81,30
42-Стоки и услуги	277.325.804	15,26	22.160.000	46,65	299.485.804	16,06
46- Трансфери	26.017.196	1,43	0	0,00	26.017.196	1,39
48-Капитални рас	22.334.000	1,23	991.000	2,09	23.325.000	1,25
	1.817.607.000	100,00	47.504.000	100	1.865.111.000	100,00

Табела: Структура на конечен буџет судска власт за 2017 година по категории и програми

Притоа забележливо е доминантното учество од 81,3 % на категоријата 40-плати и надоместоци од плати, а ниското учество на останатите три категории. Категоријата 42 стоки и услуги која во вкупниот буџет учествува со 16,06% е

недоволна за подмирување на сите потреби од работењето на судовите кои произлегуваат од редовната работа на судовите.

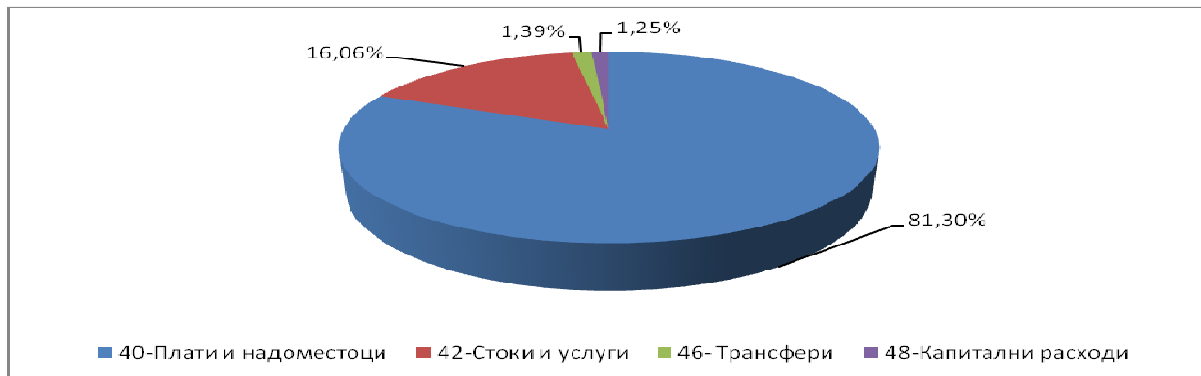
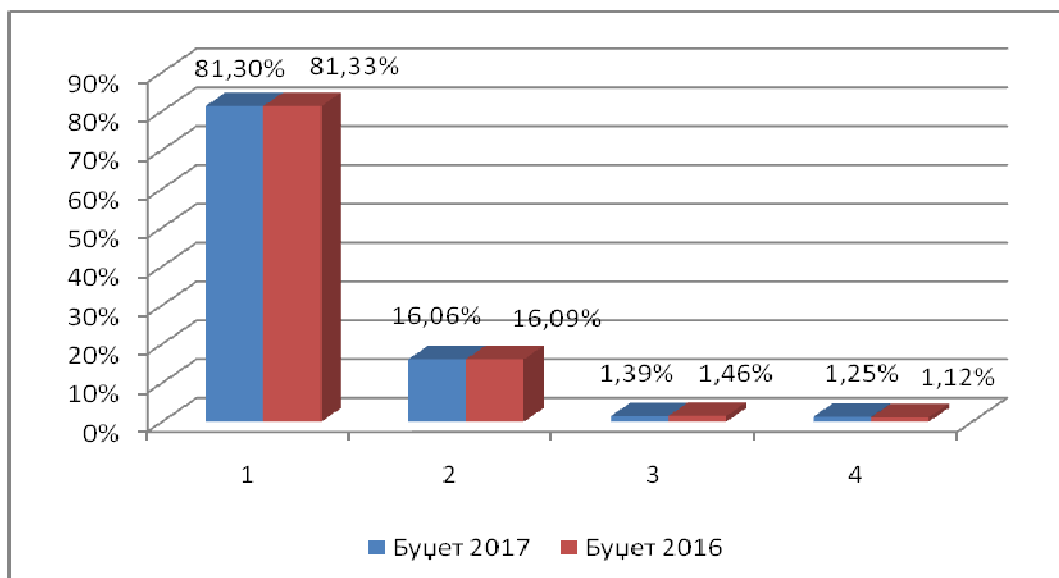

График: Структура според категории на Буџет судска власт за 2017 година

Споредбената анализа на судскиот буџет за 2017 во однос на буџетот од 2016 година ја покажува истата структурна застапеност на различните категории на трошоци со минимално намалување на расходите за плати и надоместоци од 0,03%, на расходите за стоки и услуги од 0,03% и субвенции и трансфери од 0,07%, а зголемување на капиталните расходи од 0,13%.

Споредено со структурата на буџетот на земјите од Европската унија мора да се констатира дека учеството на капиталните расходи каде се вклучени и вложувањата во компјутерска и софтверска модернизација учеството на оваа категорија во нашиот буџет е незначително и неопходно е значително зголемување на оваа ставка.

10.3. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 - БУЏЕТСКА СМЕТКА 603/637

Реализацијата на буџетот за 2017 година за раздел 29010-Судска власт за сметка 603/630 (буџетска сметка) изнесува 98,27%.

Категорија	Буџет 2017	Измени и дополн. на Буџет	%	Конечен буџет 2017	Реализација	%реал из/буџет 2017
40	1.552.945.000	1.518.083.000	84,28	1.516.283.000	1.509.591.486	99,56
42	246.224.000	239.950.000	13,32	237.848.108	217.349.757	91,38
46	17.286.000	18.850.000	1,05	24.371.892	23.534.859	96,57
48	17.859.000	24.259.000	1,35	22.639.000	19.592.872	86,54
Вкупно	1.834.314.000	1.801.142.000	100,00	1.801.142.000	1.770.068.974	98,27

Процентот на реализација на Буџетот за 2017 година споредено со процентот од претходните години е понизок од следните причини:

- Поради спроведувањето на Парламентарните избори 2017 година како и спроведувањето на локалните избори 2017 година постоеја законски пречки за спроведување на дел од постапките за јавни набавки за кои беа обезбедени средства;
- Законот за јавни набавки ја усложнува и одолговлекува постапката за спроведување на јавни набавки, па поради тоа единките корисници и покрај обезбедените средства за определени намени не можат да ги реализираат постапките.
- Дел од неизмирените обврски на единките корисници на судската власт се постари од 3 години и согласно Законот за облигациони односи спаѓаат во категорија на застарени обврски, па за нив не беа иницирани налози за плаќање.

10.3.1. НЕИЗМИРЕНИ ОБВРСКИ

Единките корисници на судската власт од месец декември 2015 година на категорија 42-Стоки и услуги пренесоа обврски во 2016 година во вкупен износ од 170.856.390 денари, а заклучно со 31.12.2016 година обврските изнесуваат 101.890.636 денари, односно обврските се намалени за 69.360.603 денари. Најголем дел од обврските направени во текот на 2016 година се исплатија, а она што како обврска што се пренесе во 2017 година се пред се обврските за комуналии кои за месец декември стигнуваат во месец јануари, но се евидентираат како обврски за 2016 година. Неизмирените обврски со состојба 31.12.2017 година изнесуваат

72.667.558 денари и во најголем дел се застарени, односно се постари од 3 години и истите не се реализираа во текот на годината, туку се евидентирани само во сметководствена евиденција. За дел од овие обврски се водат судски постапки, по чие завршување ќе се постапи согласно судската одлука. Истите се однесуваат на услуги дадени на единките корисници од ЈЗУ Медицински факултет Скопје –Институт за судска медицина, вештачења од разни правни и физички лица, бранители по службена должност, и сл.

ставка	обврски 2015	обврски 2016	обврски 2017
420	85.851	277.537	5.270
421	44.475.745	17.374.454	3.728.097
423	4.375.940	2.123.187	348.676
424	1.028.374	554.378	560.860
425	117.325.422	78.885.047	67.195.015
426	2.463.930	1.180.056	1.149.639
464			680.001
Вкупно	169.755.262	100.394.659	73.667.558

Табела: Споредбен приказ на неизмирени обврски во 2015, 2016и 2017 година

10.3.2. ПРОГРАМА 20-СУДСКА АДМИНИСТРАЦИЈА, сметка 603/637

Процентот на реализација на Буџетот за програма 20-Судска администрација за сметка 603/637 за 2017 година изнесува 98,38 %.

Категорија	Буџет 2017	Измени и допол на Буџет	Конечен буџет 2017	Реализација	%Реализ/буџет 2017
40	1.525.382.000	1.493.730.000	1.491.930.000	1.487.110.631	99,68
42	232.662.000	225.888.000	221.586.108	201.308.607	90,85
46	17.286.000	18.850.000	24.371.892	23.534.859	96,57
48	17.859.000	24.259.000	22.039.000	19.494.959	88,46
Вкупно	1.793.189.000	1.762.727.000	1.759.927.000	1.731.449.056	98,38

10.3.2.1. КАТЕГОРИЈА 40 – ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци од плати ги опфаќа средствата наменети за исплата на плати и надоместоци од плати за сите вработени лица во судската власт:

401 – Основни плати

402 – Придонеси за социјално осигурување

404 –Надоместоци

Исплатата на платите на членовите на Судски совет на Република Македонија, Советот за утврдување на факти и покренување на постапка за утврдување одговорност за судија, судиите, судски службеници и други вработени во судската администрација, државните службеници, судската полиција и др. вработени се регулирани со Законот за плати на членови на Судскиот совет на Република Македонија, Закон за Советот за утврдување на факти и покренување на постапка за утврдување одговорност за судија, Законот за плати на судиите, Законот за судска служба, Законот за административни службеници и Законот за работни односи.

Надоместоците кои се исплаќаат во рамките на ставка 404-Надоместоци се однесуваат на надоместокот за дежурство и одвоен живот. Основот и правото на надоместок од дежурство е дефиниран со член 96 од Законот за судови, а надоместокот за одвоен живот со член 12 од Законот за плати на судии

За категорија 40-Плати и надоместоци од плати со буџетот за 2017 година беа обезбедени средства во висина од 1.491.930.000,00 денари. Истите беа реализирани со стапка од 99,68%.

40-Конечен буџет	40-Реализација на буџет	40-% на реализација
1.491.930.000	1.487.110.631	99,68

Во рамките на категорија 40-Плати и надоместоци се реализираат прекувремени часови работа и ноќни часови работа за припадниците на судската полиција. Реализираните часови и износи по наведените основи се прикажани во следната табела:

месец	реализирани часови	вкупен износ ноќна работа	реализирани часови	вкупен износ прекувремена работа
јануари	7.271	374.244	1.670	335.265
февруари	6.723	380.828	1.483	327.128
март	7.517	370.892	1.504	290.400
април	7.241	413.090	1.991	436.678
мај	7.406	366.887	1.641	315.209

јуни	7.211	373.481	1.632	325.695
јули	6.728	365.500	1.882	393.117
август	6.916	345.046	1.423	274.807
септември	7.121	386.360	1.923	434.805
октомври	7.273	376.389	2.862	858.284
ноември	7.163	371.017	2.205	678.914
декември	7.444	402.344	1.819	384.164
	86.014	4.526.078	22.035	5.054.466

Прекувремените часови работа се реализираат поради недоволниот број на вработени лица во категоријата судска полиција кои вршат обезбедување на судската зграда и лицата во период од 24 часа, согласно Судскиот деловник, како и за прекувремените часови работа за судиите и вработените во Управниот суд на РМ за време на спроведување на парламентарните и локалните избори.

10.3.2.2. КАТЕГОРИЈА 42 – СТОКИ И УСЛУГИ

Средствата за тековно работење на единките корисници на судскиот буџет се обезбедуваат во рамките на категоријата 42- Стоки и услуги. Најголемиот дел од обврските на судовите кои се содржани во оваа ставка произлегуваат од надлежности или активности во судските постапки кои се одредени со процесните закони и со самото тоа се неизбежни. Обезбедувањето на доволен и објективен буџет на оваа ставка е од исклучително значење за нормално и редовно остварување на функциите на единките корисници на судската власт.

Предлог буџетското барање за 2017 година, за сите ставки од категоријата 42 изнесуваше 492.000.000,00 денари, а во него беа вклучени и потребните средства за помирување на обврските кон доверителите од 2016 година. Конечниот одобрен буџет од 221.586.108,00 денари беше само 45,04% од побараните средства. Овој износ се реализира во висина од 90,85%. Распределбата на средствата од буџетот по ставки во рамките на категоријата 42 е претставена на следниот график:

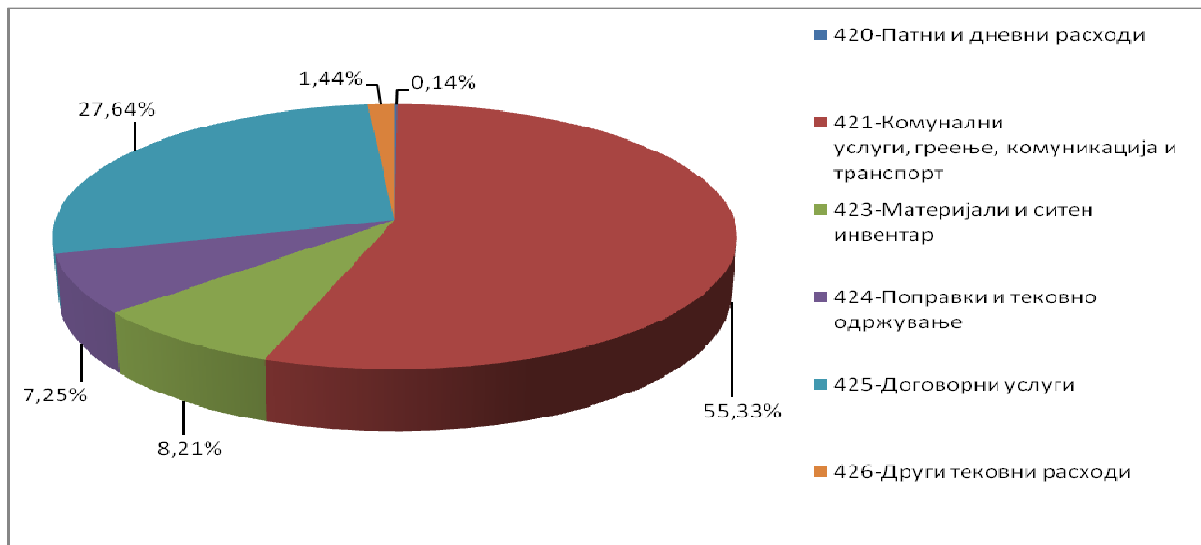

График: Распределба по ставки во рамки на категорија 42 на буџетска сметка

Најголем износ на средства се предвидени за ставката 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, односно 55,33%, а најмал износ за ставките 420 - Патни дневни расходи и 426 – Други тековни расходи. Одобрените буџетски средства во апсолутен износ и нивната реализација се претставени на графикот што следи.

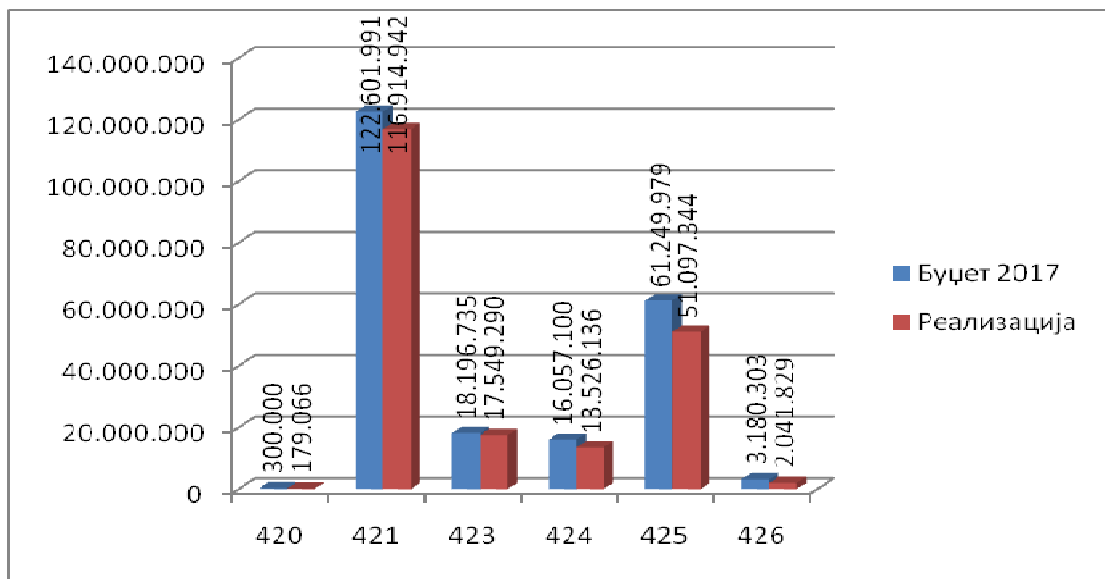

График: Реализација по ставки во категорија 42 на буџетска сметка

Во однос на обезбедување на буџет за категоријата 42 – Стоки и услуги многу е важно средствата да се обезбедат со буџетот на почетокот на годината, а не дополнително во текот на годината со измена и дополна на буџетот или пак со пренанамена на средства од други ставки, што не е случај во 2017 година, како и претходните години. Единките корисници навремено треба да ги планираат потребните јавни набавки и треба да имаат доволно време постапките да ги спроведат согласно закон. Со ненавременото обезбедување средства од објективни

причини се случува на крајот на годината да не се искористат обезбедените средства, иако за истите единките корисници на судската власт имале реална потреба.

10.3.2.2.1. Ставка 420-Патни и дневни трошоци

Ставката 420-Патни и дневни расходи се однесува на дневниците за службени патувања, сместување и патните трошоци во земјата и во странство. Предлог буџетот за оваа ставка изнесуваше 2.300.000 денари. Но, средствата од првично одобриениот буџетот за 2017 година беа речиси 8 пати помали од планираните и изнесуваа 299.000,00 денари.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
299.000,00	300.000,00	179.066,00	59,69

Од наведениот износ беа реализирани неколку патувања на членови на Судскиот совет и Врховниот суд во земји членки на Европската унија заради презентирање на македонскиот судски систем и размена на искуства од нивните правосудни системи.

Дел од средствата беа наменети за работни посети на судиите од апелационите судови на основните судови од своето подрачје, за службени патувања на претставниците на судовите од внатрешноста во Скопје и тоа: за состаноци кои ги организираат Врховниот суд на РМ, Министерството за правда и др институции, за учество на членовите на СБС на седници; за учество на членовите на Советот на судската служба на седници (со оглед дека една од надлежностите на Советот е да одлучува по жалби во втор степен за правата, обврските и надлежностите на судските службеници, за што е определен рок за одговор, потоа членовите на советот учествуваат како членови во комисии за спроведување на постапки за вработување на судските службеници и сл); - за патувања на вработените од Секторот за внатрешна ревизија и сл.

10.3.2.2.2. Ставка 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт

Проектираните потребни средства за ставка 421- комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, изнесуваа 200.000.000 денари. Со првичната распределба на буџетот 2017 за оваа ставка беа одобрени 124.384.000,00 денари, а конечниот буџет изнесуваше 122.601.991,00 денари.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
124.384.000,00	122.601.991,00	116.914.942,00	95,36

Во продолжение следи објаснување на направените трошоци за позначајните потставки:

421110-Електрична енергија

Со измените на Законот за парнична постапка (Службен весник на РМ бр. 79/2005, 110/2008, 83/2009 и 116/2010 година) се вовеле тонското снимање на рочиштата кое се врши на сигурносен медиум за тонско снимање. Со донација од УСАИД-проектот за имплементација на судските реформи во 80 судници во судовите е вградена опрема за тонско снимање на рочиштата што значи зголемена потрошувачка на електрична енергија, потоа воведувањето на електронската достава и скенирањето на списите од предметите и сл.

421210-Централно греење и 421240-Течни горива

Судската власт располага со бруто корисна површина од 77.000 метри квадратни. Судовите на подрачјето на град Скопје се загреваат на топлинска енергија и ги користат услугите на Топлификација АД Скопје, а судовите во другите градови се загреваат со течно гориво.

421310- Пошта

Уредната достава на судските писмена до странките во судските спорови, законските застапници, сведоците, вештите лица и сл, е предуслов за одржување на судските рочишта. Во рамките на ставката 421 потставката 421310-Пошта зафаќа голем процент од потребните средства.

Со цел заштеда во трошоците судовите се должни да вршат меѓусебномагање при доставата на писмената. Најголем дел од потребните средства за оваа намена се однесуваат на достава што се врши на подрачјето на град Скопје, а на подрачјето на судовите доставата ја вршат судските доставувачи-курири кои се во редовен работен однос во судот. Со сегашната законска регулатива електронската достава е задолжителна, но само кон правните лица, а не и кон физичките лица, а тоа значително ги зголемува трошоците за достава.

421320-Телефон и факс и 421390 Други трошоци за комуникација (Интернет)

Согласно Одлуката на СБС за спроведување на централизирана јавна набавка за фиксна и мобилна телефонија и интернет пристап на судовите, Судскиот совет на РМ спроведе набавка за мобилни телефони што овозможи големи заштеди преку бесплатните телефонски разговори во мрежата на судската власт, а интернет

конекцијата овозможува стабилна заштитена врска за проток функционирање на компјутерските системи,

421410- Горива и масла и 421420 регистрација на моторни возила

Возниот парк со кој располага судската власт опфаќа околу 70 возила. Просечната старост на возилата изнесува 19 години, што упатува на тоа дека се работи за застарени возила чија потрошувачка на горива е голема.

421440-Транспорт на луѓе

Согласно член 12 од Законот за плати на судиите став 1 алинеја 2 и Законот за судови член 62 став 2 е регулирано дека судија кој живее во една, а работи во друга општина има право на надоместок на трошоци за превоз во висина на вистинските трошоци за превоз со превозно средство од јавен сообраќај кое овозможува навремено пристигнување и заминување од работа.

Направени трошоци во текот на 2017 година по поделни потставки:

потставка	опис	трошоци 2016	трошоци 2017	% учество
421110	електрична енергија	30.681.742	32.114.660	27,74
421120	вода	5.633.422	5.942.552	5,13
421130	ѓубретарина	2.797.295	2.645.828	2,29
421210	централно греење	12.847.622	11.096.373	9,58
421240	течни горива	12.965.257	15.511.645	13,40
421310	пошта	36.912.550	33.109.343	28,59
421320	телефон и телефакс	4.632.810	3.945.803	3,41
421390	други трошоци за комуникација	1.822.112	3.111.935	2,69
421410	горива и масла	2.334.172	2.333.435	2,01
421440	транспорт на луѓе	5.627.691	5.975.179	5,16
Вкупно		116.254.673	115.786.753	100,00

10.3.2.2.3. Ставка 423-Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

Проектираните потребни средства на оваа ставка за 2017 година согласно предлог пресметките на судовите изнесува 38.000.000 денари.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
17.781.000,00	18.196.735,00	17.549.290,00	96,44

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествува со околу 8% и средствата се користат за следните намени:

Во услови на засилени напори за решавање на старите предмети, борба со организираниот криминал, двојазичност во работата на судовите и изрекувањето на пресудите, единките корисници на судската власт имаат потреба од редовно, количински доволно и навремено обезбедување со канцелариски материјал, а особено хартија и АОП опрема. Судовите согласно позитивните законски прописи се должни да обезбедат потребен број на примероци на судските одлуки за сите странки во постапката. Целосното воведување на АКМИС системот-електронско водење на предметите предизвика трошокот за канцелариски материјали и АОП опрема да се зголеми, за сметка на печатарските услуги. Ова од причина што програмата АКМИС дава можност сите покани, пликоа, доставници и други судски писмена кои досега се набавуваа од печатници, да се печатат во судот, кои беа поевтини и тоа во сооднос 1/2.

потставка	опис	трошоци 2016	трошоци 2017	%учество
423110	канцелариски материјали	11.541.739	9.938.950	73,80
423120	материјали за АОП	1.452.227	1.171.062	8.69
423710	материјали за хигиена	1.147.514	1.066.292	7.92
423810	ситен инвентар	1.142.007	633.692	4.70
423990	други материјали	1.028.166	658.156	4.89
	Вкупно	16.311.653	13.468.152	100,00

10.3.2.2.4. Ставка 424-Поправки и тековно одржување

Проектираните потребни средства на судовите за оваа намена за 2017 година изнесуваа 42.000.000 денари. Првично одобриениот буџетот на оваа ставка во износ од 22.933.000.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
22.933.000,00	16.057.100,00	13.526.136,00	84,24

Овој износ на средства во вкупните материјални расходи учествуваше со околу само 7%. Одобрените средства се реализираа во висина од 84,24%.

Мора да се потенцира податокот дека возниот парк со кој располагаат единките корисници на судската власт е стар за што се потребни значителни средства за нивно одржување.

Дел од трошоците од оваа ставка отпаѓаат на тековно одржување на судските згради, но поради ограничените средства судовите не можат да обезбедат редовно одржување на инсталациите: громобранската инсталација, сервисирање на опрема за ПП заштита, чистење на парните котли и сл.

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства и за тековно одржување на АБМС системот, годишната претплата за хостирање на WEB страните на судскиот систем во РМ, одржување на имплементираниот е-маил систем Lotus Notes кој е значајна компонента во функционирањето на Системот за електронска достава на судски документи, како и за одржување на персоналните компјутери и принтери.

Во 2017 година тековното и превентивно одржување на АКМИС системот за електронска евиденција на судските предмети премина на судската власт, односно УСАИД изврши преотстапување на сопственоста на АКМИС системот на Врховниот суд на Република Македонија (ВСРМ). Согласно Законот за јавни набавки ВСРМ спроведе постапка за тековно одржување на АКМИС системот, односно значителен дел од средствата се реализираа за оваа намена.

потставка	опис	трошоци 2016	трошоци 2017	% учество
424110	поправки и сервисирање на лесни возила	1.491.399	1.985.531	15,26
424210	одржување на згради	2.950.128	3.633.141	27,92
424420	поправки и одржување на софтверска и хардверска опрема	1.898.548	7.393.543	56,82
Вкупно		6.340.075	13.012.215	100,00

10.3.2.2.5. Ставка 425- Договорни услуги

Проектираните потребни средства на судовите за договорни услуги изнесуваа 220.000.000 денари и беа повисоки за 152.514.000 денари во однос на првично одобрениот буџет. Оваа ставка се реализираше со 83,42%.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
64.909.000	61.249.979	51.097.344	83,42

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествуваше со околу 28% во вкупните средства предвидени за оваа категорија. Оваа ставка учествува со најголем процент во неизмирениите обврски при што голем процент се обврски постари од 3 години, кои согласно Законот за облигациони односи се сметаат за застарени.

Трошоците кои се опфатени со ставката **425- Договорни услуги** во најголем дел се однесуваат на трошоци за кривичните постапки и прекршочните постапки. Обезбедувањето на потребните средства за овие трошоци е неопходно за нормално и навремено спроведување на судските рочишта и обезбедување фер и навремена правда за странките во процесите. Во рамките на истата се алиментираат расходите за следните намени:

425250-Осигурување на недвижности и 425260-Осигурување на моторни возила

Одговорното користење на објектите, машините, опремата и возилата подразбира заштита од евентуални непредвидени штети, односно осигурување на недвижностите и моторните возила со кои располага судската власт.

425310-Правни услуги

Правните услуги се однесуваат за назначените полномошници (бранители по службена должност) во кривичните полнолетни и малолетнички предмети. Податоците покажуваат дека постои тенденција за зголемување на бројот на назначени полномошници во кривичните предмети воопшто, а особено е големо учеството на назначени правни полномошници во малолетничките криминални предмети, согласно Законот за малолетничка правда. Овие трошоци се најизразени кај основните судови со проширена надлежност. Во месец август 2016 Адвокатската комора донесе нов Адвокатски тарифник со кој цените за адвокатските услуги неколку пати се зголемени, по што во 2017 година се евидентира зголемен износ за оваа намена.

425340-Судски вештачења

Изготвените наоди и мислења од страна на Институтот за судска медицина, Бирото за судски вештачења, психијатриски болници и вешти лица со цел утврдување на фактичката состојба од стручен аспект за постапките пред судовите од областа на судската медицина, материјално финансиското вештачење, градежно - архитектонското, сообраќајно - машинските, нормативно правните и стручно административните вештачења се неопходен услов за остварување на судската функција. Потребните средства за оваа намена бележат тенденција на намалување

по стапувањето во сила на Законот за кривична постапка и пренесувањето на доказната постапка во надлежност на обвинителството. Најголем дел од обврските на оваа подставка во 2017 година се однесуваат на вештачења по кривични предмети од претходни години, пред стапување во сила на Законот.

425990-Други договорни услуги

Во рамките на оваа подставка најголем дел од трошоците се за потребите за судии поротници. Дополнително, бројот на хигиеничарки кои се во редовен работен однос во единките корисници на судската власт не е доволен, па оттука единките корисници на судската власт овој недостиг го надминуваат со склучување на договори за одржување на хигиената со надворешни фирми. Исто така, во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства за судиите кои немаат свој стан во местото каде работат, согласно Законот за плати на судии.

потставка	опис	трошоци 2016	трошоци 2017	% учество
425130	Изнајмување друг тип на простор	2.403.400	2.228.283	5,10
425310	правни услуги	12.065.296	17.856.823	40,89
425320	судски вештачења	10.397.302	8.319.613	19,05
425990	други договорни услуги	13.824.066	15.269.586	34,96
Вкупно		38.690.064	43.674.305	100,00

10.3.2.2.6. Ставка 426- Други тековни расходи

Проектираните потребни средства на судовите за оваа намена за 2017 година изнесуваа 28.500.000 денари. Првично одобриениот буџетот на оваа ставка е во износ од 2.356.000 денари.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
2.356.000	3.180.303	2.041.829	64,20

Ставката 426-Други тековни расходи ги опфати пред се расходите за репрезентација, членарини и др. оперативни расходи. Значителен износ во рамките на оваа ставка се однесуваше за објава на огласи во медиумите и Службен весник на

РМ, како и за превоз на леш во кривичните постапки. Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства за исплата на обврски кон медиумите за објава на огласи за слободни судиски места и нови вработувања.

10.3.2.3. КАТЕГОРИЈА 46 – СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ

Со предлог буџетското барање за оваа категорија беа предвидени средства во висина од 28.000.000,00 денари.

Категоријата 46-Субвенции и трансфери ги опфаќа трошоците за:

- Правосилни извршни решенија,
- Трошоците за повреда на правото на судење во разумен рок, а согласно член 36 став 6 од Законот за судови

- Согласно член 13,14 и 15 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2016 година (Службен весник бр.155/2014), буџетските корисници исплаќаат средства и по следните основи: отпремнина при пензионирање, парична помош во случај на смрт на вработениот и член на потесното семејство, боледување подолго од 6 месеци и сл.

првично одобрен буџет 2017	конечен буџет 2017	реализација	% на реализација
17.286.000	24.371.892	23.534.859	96,57

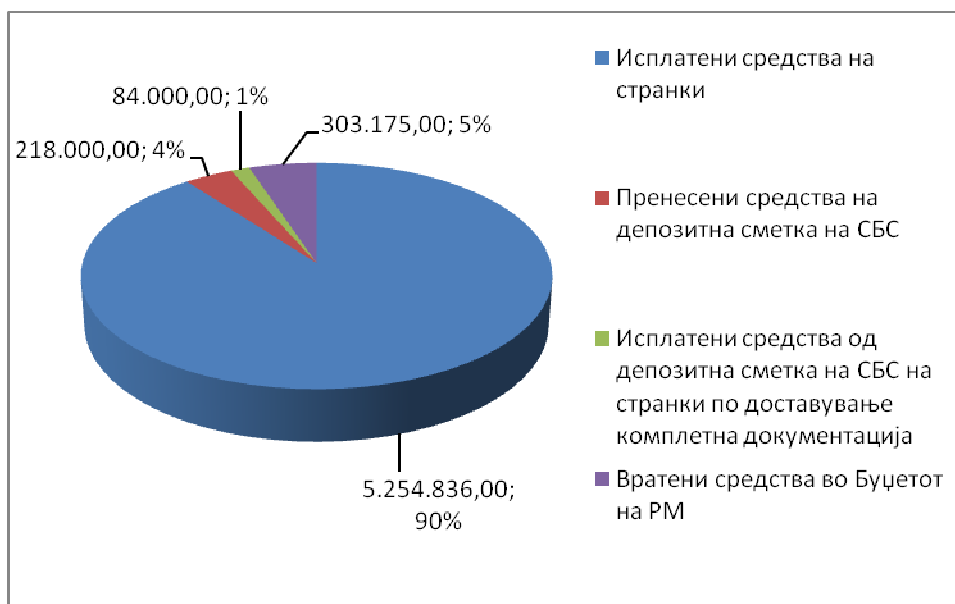
10.3.2.3.1. Исплата на досудени правични надоместоци заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок

СБС при исплатата на паричните надоместоци по правосилните решенија на Врховниот суд на Република Македонија на подносителите на барањата што им се досудени заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок, постапува согласно Уставот на Република Македонија, Законот за судовите, како и според чл.6 и чл.13 од Европската конвенција за заштита на човековите права. Остварувањето на ова право претставува клучна гаранција за создавање на ефикасен и делотворен правосуден систем во кој се обезбедува правната сигурност врз основа на принципот на владеење на правото и преку заштита, почитување и унапредување на човековите права и основни слободи.

Во 2017 година се бележи следната состојба:

- на ставка 464 извршена е исплата на правични надоместоци по доставените правосилни решенија од Врховниот суд на Република Македонија заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок на подносителите на барањата во вкупен износ од 5.254.836,00 денари*.
- Извршен е пренос на досудените средства од буџетската сметка на депозитната сметка на Судскиот буџетски совет поради ненавремено и подолго недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во вкупен износ од 218.000,00 денари.
- Од депозитната сметка на СБС беше извршена исплата на досудени правични надоместоци по доставување на бараните податоци од страна на подносителите на барања во вкупен износ од 84.000,00 денари;
- поради недоставување на податоци од страна на подносителите на барањата во законски определениот рок од 1 година од денот на преносот на досудените средства на депозитна сметка вратен е износ од 303.175,00 денари.

Овој податок може да се согледа преку следниот графички приказ:

* Вкупниот износ на исплатени досудени правични надоместоци ги содржи и исплатите кои се извршени преку сметката на Судскиот совет на Република Македонија, во оние случаи кога правичен надоместок е досуден на лица кои се нерезиденти. Во тие случаи Судскиот буџетски совет не може да се јави како налогодавач-резидент од причина што нема статус на правно лице. Со цел да се реализира законската обврска за исплата на досудени правични надоместоци, Судскиот буџетски совет го одобрува досудениот износ на сметка на Судскиот совет на РМ и понатаму исплатата ја врши Судскиот совет на РМ како правно лице. Во 2017 година извршена е исплата на нерезиденти по две правосилни решенија на Врховниот суд на Република Македонија, во поединечен износ од 30.000,00 денари и од 20.000,00 денари, односно вкупен износ од 50.000,00 денари.

Треба да се нагласи фактот дека СБС особено внимава на почитување на законскиот рок за исплата на овие надоместоци во рок од три месеци од денот на правосилноста на решенијата на Врховниот суд на Република Македонија.

Во прилог на Извештајот е содржана Табелата со вкупен број на предмети и вкупен износ на досудени и реализирани правични надоместоци од што евидентно е дека од вкупно 196 предмети за повреда на правото за судење во разумен рок 81 се предмети од управна постапка, 80 од граѓанска постапка и 35 од кривична постапка.

10.3.2.3.2. Исплатени трошоци на постапки по доставени правосилни одлуки на судовите во РМ

СБС при исплатата на досудени трошоци на постапките по правосилни одлуки на судовите, постапува согласно Законот за прекршоците, Законот за правда на децата и Законот за малолетничка правда. Овие закони содржат одредби со кои е утврдено трошоците на постапките да паднат на товар на Судскиот буџет.

Од спроведената анализа во врска со исплатата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет се бележи следната состојба:

-Од ставка 464, извршена е исплата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет на обвинетите односно нивните бранители во постапките во вкупен износ од **2.237.431,00** денари³.

-Од буџетската сметка Судска власт (637) на ставка 465 – исплата по извршни исправи извршени се средства во вкупен износ од 414.450,00 денари; додека од сметка сопствени приходи (631) на ставка 465 – исплата по извршни исправи извршени се средства во вкупен износ од 36.298,00 денари.

На Буџетската сметка (637) извршен е поврат на средства во вкупен износ од 52.789,00. Наведените податоци се добиени од Министерството за финансии од модулот е- обврски за состојба од 01.01.2017 до 31.12.2017 година.

СБС се соочува со големи проблеми при исплата на досудени трошоци на прекршочна постапка:

- одлуките на судовите воопшто не се доставуваат до Судскиот буџетски совет или се доставуваат многу подоцна откога одлуката ќе стане правосилна и извршна.

- во некои одлуки јасно не е наведен доверителот односно на кого треба да му се исплатат трошоците.

³ Овој износ ги вклучува и средствата кои се исплатени на извршители врз основа на доставени Заклучоци од извршители за утврдување на трошоци на извршување, како и средства кои се исплатени по пат на присилна наплата од страна на извршители, а за кои не се поднесени приговори против извршување.

- странките односно нивните полномошници и по наше испратено барање за достава на податоци не доставуваат сметка на која треба да им одобриме средства, туку спроведуваат присилно извршување врз средствата на Судскиот буџет.

Поради наведеното се случува Судскиот буџет да биде предмет на присилно извршување, при што се прават големи дополнителни трошоци.

СБС во случаите кога се направени повреди на постапката за присилно извршување се обраќа до Државното правобранителство на РМ преку кое поднесувал иницијативи за покренување на постапки за приговор против неправилности за присилно извршување или иницира предлози за укинување на клаузули за извршност, а со цел заштита на имотните интереси на Судскиот буџет.

10.3.2.3.3. Одобрени средства на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права од работен однос (парична помош и отпремнина) на вработените во Судската служба

Согласно одредбите од чл.13, чл.14, чл.15 и чл.16 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2017 година СБС донесува решенија со кои на единките корисници од судската власт им одобрува финансиски средства за исплата на утврдени права од работен однос (парична помош или отпремнина) за вработените по исполнување на законските услови од овој закон.

Според анализа на податоци во 2017 година нотирана е следната состојба:

На годишно ниво, од Буџетот на Република Македонија за 2017 година, од ставка 464, одобрени и исплатени се финансиски средства од раздел 29010 – судска власт, категорија 46 – субвенции и трансфери, за програма 20 – судска администрација во вкупен износ од **5.897.148,00** денари за исплата на надоместоци од работен однос.

Во 2017 година на единките корисници од судската власт одобрени се вкупно:

- 47 барања за парична помош, при што исплатени се финансиски средства во вкупен износ од **830.000,00** денари;
- 10 барања за исплата на непрекинати боледувања подолги од шест месеци, при што исплатени се финансиски средства во вкупен износ од **285.736,00** денари и
- 105 барања за исплата на отпремнина, при што исплатени се финансиски средства во вкупен износ од 4.781.412,00 денари.

Наведените податоци можат да се согледаат преку следниот табеларен преглед:

	Законски основ	реализирани права	вкупно одобрени
1.	Парична помош	47	830.000
2.	Непрекинати боледувања подолги од 6 месеци	10	285.736
3.	Отпремнини	105	4.781.412
	Вкупно	162	5.897.148

Во 2017 година одбиени се вкупно четири барања за парична помош од кои две барања се одбиени поради неисполнување на законските услови од член 15 став 2 и став 3 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2017 година; едно барање за парична помош е одбиено поради непостоење на законски основ за одобрување на средства за исплата на материјална штета од природни непогоди, а едно барање за парична помош е одбиено поради непостоење на законски основ за исплата на парична помош поради пожар.

10.3.2.3.4. Исплата на парични средства по присилен пат

Во рамките на ставката 465-Правосилни и извршни решенија од сметките на единките корисници по основ на извршни решенија се исплатени средства во износ од 2.461.457,00 ден. Најголем дел од нив се однесуваат на обврски по извршни пресуди од припадниците на судската полиција за исплата на надоместок за работа за време на неделен одмор, работа во турнус и работа за време на празник, а дел се однесуваат за присилна наплата на долгови на судовите кон доверителите.

10.3.2.4. КАТЕГОРИЈА 48 – КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

За категоријата 48 - Капитални расходи, Програма 20-судска администрација, со Буџетот на РМ за 2017 година беа одобрени 17.859.000 денари, врз основа на што Судскиот буџетски совет ја донесе Годишната програма за капитални расходи од Буџет судска власт за 2017 година бр.01-103/19 од 26.01.2017 година. Со Програмата, капиталните расходи се зголемени на 24.259.000 денари, со прераспределба на 6.400.000 денари од категоријата 42 – стоки и услуги, ставка 421 – комунални услуги, греење, комуникација и транспорт. Прераспределбата е направена врз основа на

одлука на Судскиот буџетски совет, заради потреба од обезбедување на средства на ставката 480 – купување на опрема и машини, за набавка на опрема за климатизација во Судски совет на РМ и во Врховен суд на РМ, за што Министерството за финансии издаде одобрение бр. 08-8/15-2 од 02.02.2017 година.

Заради задоволување на дополнително доставени неопходни барања од страна на единките корисници, проектираните капитални расходи претрпеа уште две измени, за што Судскиот буџетски совет ги донесе Измената на Годишната програма за капитални расходи од Буџет судска власт бр.01-605/19 од 06.07.2017 година и Измената на Годишната програма за капитални расходи од Буџет судска власт бр.01-1037/18 од 15.11.2017 година. Во прилог на овие измени Министерството за финансии издаде одобрение бр.08-8/170-/2 од 22.06.2017 година и одобрение бр.08-8/347-2; 08-8/345-2; 08-8/346-2 од 10.10.2017 година.

До крајот на годината, заради поефикасна реализација на капиталните расходи, беа направени и помали измени во распределбата врз основа на Одлуката за овластување на претседателот на Судскиот буџетски совет да врши пренамена на средства определени во делот „Судска власт“ за 2017 година бр.02-103/20 од 26.01.2017 година.

Целосен преглед на распределбата во категорија 48 капитални расходи - Програма 20 – Судска администрација по ставки е прикажан во следната табела:

Ставка/ Категор.	Буџет 2017	Одобрение Мин.финансии 02.02.2017	Одобрение Мин.финансии 22.06.2017	Одобрение Мин.финансии 10.10.2017
480 - (637/603)	4.659.000	11.059.000	11.059.000	11.059.000
481 - (631)			295.000	295.000
483 - (637/603)				420.000
485 (637/603)	13.200.000	13.200.00	13.200.000	10.560.000
48	17.859.000	24.259.000	17.100.000	22.334.000

Средствата на категорија 48 – капитални расходи за судовите и за другите единки корисници на судскиот буџет за 2017 година се наменети за следните стратешки приоритети и цели:

- подобрување на условите за работа во судовите и другите единки корисници;
- инвестиционо одржување на објектите и опремата во судовите и другите единки корисници;

- одржување на информатичкиот систем на судската власт, како дел од програмските задачи за зголемување на ефикасноста во судството.

Одобрените буџетски средства за капитални расходи од судскиот буџет и во 2017 година беа многу помали од барањата за инвестиции доставени до Судскиот буџетски совет од страна на единките корисници на Буџетот судска власт, кои изнесуваа 162.892.000 денари. Заради тоа, Годишната програма за капитални расходи од Буџетот судска власт за 2017 година што Судскиот буџетски совет ја планираше во рамките на одобрените средства ги опфати само најнеопходно потребните капитални расходи за работа на судските институции во Република Македонија.

Приоритет во планирањето имаше одржувањето на неопходно потребното ниво на заштита на компјутерската инфраструктура на судскиот систем во РМ. За таа цел на ставка 485 – Вложувања и нефинансиски трансфери, потставка 485230-Компјутерски софтвер се планирани вкупно 10.560.000 денари, и тоа за следните цели:

- годишна софтвер претплата за Firewall Check Point заштитата во судовите во РМ во износ од 4.900.000 денари;
- годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РМ во износ од 4.100.000 денари;
- двегодишна обнова на лиценци за антивирусна заштита на персоналните компјутери во судовите во РМ и другите единки корисници на Судскиот буџет во износ од 1.150.000 денари.

Најголем дел од планираните средства на ставка 480 – Купување на опрема и машини се реализирани на потставка 480140 - Набавка на информатичка и видео опрема и тоа 5.122.900 денари за набавка на компјутери и принтери во повеќе судови. За набавка на опрема за греење и климатизација се реализирани вкупно 2.873.029 денари, од кои 2.712.447 од страна на Судскиот совет на РМ. Останатите 1.073.381 денар на оваа ставка се искористени за помали набавки на друга опрема за единките корисници на буџетот судска власт. На ставка 483 – набавка на мебел се реализирани 419.844 денари за набавка на столици во Апелациониот суд Скопје.

Одобрените средства на ставката 481 – Градежни објекти во износ од 295.000 денари беа предвидени за изведеното реновирање и опремување на сервер салата во Основниот суд Битола, што беше пренесена обврска од 2016 година.

Процентот на реализација на капиталните расходи до 31.12.2017 година изнесува 88,61% и е во рамките на постигнатата реализација во текот на претходната година. Делот на нереализирани капитални расходи се должи на неможноста за

реализација на постапките за набавка на опрема за климатизација и за набавка на опрема за обезбедување на административни и безбедносни зони за класифицирани информации од страна на Врховниот суд на РМ, што е резултат на проблемите при добивање на согласности од Советот за јавни набавки во текот на процесот на спроведување на јавните набавки.

Постигнатата реализација по ставки е претставена во следната табела:

ставка/ категиорија	распределба (денари)	реализација (денари)	процент на реализација (%)
480	11.059.000	9.069.310	82,01
481	295.000	295.000	100,00
483	420.000	419.844	99,96
485	10.560.000	10.005.805	94,75
48	22.334.000	19.789.959	88,61

10.3.3. ПРОГРАМА 30-АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

10.3.3.1. РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ВО 2017 ГОДИНА

Академијата за судии и јавни обвинители (Академија) работеше на унапредување на квалитетот на обуките, со избор на нови содржини, методи и теми, согласно со меѓународните стандарди и програми за обука, на јакнење на сопствените капацитети, ја прошири и ја зајакна домашната и меѓународната соработка, а воедно, доследно ги спроведуваше препораките на Европската комисија, содржани во извештаите за следење на прогресот на Република Македонија, на ГРЕКО од Четвртиот круг на оценка и од други меѓународни извештаи, со што континуирано дава свој придонес во јакнење на стручноста, професионалноста и независноста на правосудството како еден од приоритетите на правосудните реформи во Република Македонија, а клучен приоритет од Партнерството за пристапување кон Европската Унија.

Подобрувањето на компетентноста на правосудството по пат на реформи на системот за управување со перформансите и зајакнување на системите за почетна и континуирана обука, беше приоритет на Академијата. Во таа рамка, Академијата ги спроведе сите активности по НПAA, за која цел, во соработка со партнерите,

реализираше обуки, семинари, тркалезни маса, обуки за обучувачи и други едукативни настани на базично и напредно ниво, за зајакнување на наставниот кадар, со посебен акцент на етичките принципи, етичкото однесување, на судиите и јавните обвинители, со цел за зајакнување на интегритетот и зголемување на довербата кај јавноста.

Со цел да се оцени ефикасноста на обуките и нивниот ефект врз подобрување на квалитетот на редовната судска и обвинителска практика, согласно препораките на ангажираниот експерт во рамките на ИПА 2010 проектот, за развој на „Методологија за оцена на ефикасноста на обуките со механизми за квалитативна оцена на обуките“, подготвен е пилот проект што ќе се реализира во првата половина на 2018 година во партнерството со клучните домашни правосудни институции.

Во рамките на почетната обука, во март 2017 година започна теоретската настава за 37 слушатели на новата шеста генерација слушатели во Академијата, која заврши во декември 2017 година. По завршувањето на првата фаза - теоретската настава во Академијата, слушателите на почетна обука ќе полагаат тест за проверка на знаењето по што, зависно од постигнатиот успех ќе преминат во втора фаза – практична настава во судовите и јавните обвинителства и други институции, согласно програмата за почетна обука, во траење од 15 месеци.

Паралелно со одвивање на теоретската настава во почетната обука, Програмскиот совет активно работеше на верификација на базите на прашања и базите на студии на случаи изготвени од страна на предавачите, заради подготовка на тестот за проверка на знаењето, кои слушателите на почетна обука го полагаат по завршувањето на теоретската настава.

Реализацијата на „Програмата за работа за 2017 година“ беше целосна, а се исполнија и сите законските обврски во поглед на континуираната обука на судиите, обвинителите и другите целни групи, преку реализација на годишните планови за обука, за 2017-та година. Во целост беа реализирани и сите проектни активности кои произлегоа од меѓународната соработка на Академијата со нејзините странски партнери.

Во насока на промовирање на правосудниот систем на Република Македонија и на неговите вредности, Академијата продолжи со јакнење на партнерството со институциите за обука на земјите од регионот и од Европа, во делот на имплементацијата на тренинг-модулите кои претставуваат приоритети за обука, преку активното учество и вмрежување во Регионалниот совет за соработка (РЦЦ), учество во активностите на меѓународните тела и организации на Европската Унија, Советот

на Европа и пошироко, и тоа Европската мрежа за правосудна обука (ЕЈТН), Комитетот ГРЕКО при Советот на Европа, Советодавниот совет на европските судии (СЕСЕ), Европската комисија за ефикасноста на правдата (СЕПЕЖ), Меѓународната мрежа за судска обука (ИЈОТ) и многу други, притоа обезбедувајќи компаративни информации и превод на документите кои имаа значаен придонес во јакнењето на квалитетот и ефикасноста на правосудството.

Исто така, во месец јуни 2017 година во рамките на соработката на Академијата со Амбасадата на Франција во Република Македонија се одржа експертска мисија со цел подобрување на институционалните капацитети на Академијата преку подобрување на тренинг методологијата и капацитетите на предавачите и менторите, спроведување објективна евалуација на почетната и континуираната обука, зголемување на квалитетот на тренинг материјалите и подобрување на капацитетот на библиотеката на Академијата.

Во периодот од 1 јануари 2017 година, до 31 декември 2017 година, во организација на Академијата реализирани се вкупно 201 обука, со учество на 4564 учесници, од кои 1933 беа судии, 615 јавни обвинители, 1280 стручен соработник од судовите и обвинителствата и 736 други учесници – претставници од други релевантни институции, организации, од невладиниот сектор итн., поканети од страна на Академијата, а работат на области поврзани со содржината на обуката.

10.3.3.2. РЕАЛИЗАЦИЈА НА БУЏЕТОТ НА АКАДЕМИЈАТА ЗА 2017 ГОДИНА

За 2017 година на Академијата ѝ беше одобрен буџет во висина од 41.125.000,00денари.

Реализацијата на буџетот за 2017 година за Академијата за судии и јавни обвинители изнесува 93,90% и тоа:

Категор.	Буџет 2017	Измени и допол на Буџ	Конечен буџет 2016	Реализација	%Реализ/ буџет 2016
40	27.563.000	27.563.000	24.263.000	22.480.855	92,65
42	13.562.000	13.562.000	16.262.000	16.041.150	98,65
48			600.000	97.913	16,32
Вкупно	41.125.000	41.125.000	41.125.000	38.619.918	93,90

10.3.3.2.1. КАТЕГОРИЈА 40-ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци ги опфаќа платите на директорот на Академијата, вработените во Академијата и кандидатите за судии и јавни обвинители кој посетуваат почетна обука. Реализацијата на буџетот на оваа категорија изнесува 92,65%.

10.3.3.2.2. КАТЕГОРИЈА 42- СТОКИ И УСЛУГИ

Ставка 420 Патни и дневни трошоци – вкупен износ од 800.000 денари

Поради ефикасно организирање на повеќедневни обуки и семинари, од оваа ставка се обезбедуваат средства за хотелско сместување за учесниците, предавачите и менторите од другите Апелациони подрачја

Со цел да се унапреди меѓународната соработка на Академијата во рамките на оваа ставка се предвидени средства кои се потребни да се реализираат меѓународните студиски посети на странски институции, реализирање на учество на конференции и работни состаноци, при што трошоците кои не се покриени од странскиот проект, истите се надоместуваат од буџетските средства на Академијата.

Ставка 421 Комунални услуги - вкупен износ 2.962.000 денари

Оваа ставка ги покрива основните трошоци за комуналните услуги, телефонските услуги, средства за гориво, транспорт. Со оглед на тоа дека активностите за реализирање на овие обуки се извршуваат по апелациони подрачја во регионалните центри Битола, Штип и Гостивар, со цел за целосно извршување на предвидените активности, од поголем обем се трошоците за гориво, трошоците за превоз на учесниците и предавачите и за одржување на возилото. Академијата поседува само едно возило поради што, континуирано се спроведува јавна набавка на услуга за патнички транспорт на луѓе.

Комуникацијата за организирање и реализирање на програмата за работа на Академијата изискува поголем обем на средства за покривање на трошоците за комунални услуги.

Ставка 423 Ситен инвентар, алат и др. материјали за поправки – вкупен износ од 1.000.000 денари

Средствата од оваа ставка беа наменети за набавка на канцелариски материјал, нова стручна литература, компјутерски репроматеријал, средства за хигиена, прехранбени продукти, резервни делови и други материјали.

Ставка 424 Поправки и тековно одржување – вкупен износ од 850.000 денари

Опремата и просторот датираат од 2005 та година поради што постои потреба од континуирано надградување и одржување не само на објектот, туку и на патничкото моторно возило, потоа на опремата за видео надзор, опремата за симултан превод, системот за греење и ладење и друго, опремата која ја користат вработените во својата секојдневна работа, со цел истата беспрекорно да функционира.

Ставка 425 Договорни услуги – вкупен износ од 9.650.000 денари

Средствата од оваа категорија беа наменети за исплата на надоместок на предавачите кои предаваат во Академијата во рамките на почетната и континуираната обука како и на менторите и координаторите, експертите кои учествуваат во подготвување на прашањата и материјалите кои се составен дел од приемниот и завршниот испит, за изнајмување опрема и соодветен простор како и преведувачи за писмен и симултан превод.

Ставка 426 Други тековни расходи - вкупен износ 1.000.000 денари

Поради специфичноста на дејноста која што се извршува во Академијата, обемот и видот на активности и трошоци кои настануваат во редовното работење а кои што не би можеле да се покријат од другите предвидени ставки, се користат средствата кои се распределени на оваа ставка. Овде се вклучени средства со кои се надоместуваат трошоците во почетна и континуирана обука.

10.3.3.2.3. КАТЕГОРИЈА 48-КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

Буџетот на ставката 480- Купување на опрема и машини е искористен за набавка на информатичка опрема за потребите на Академијата.

10.3.3.2.4. СМЕТКА 785 – СМЕТКА НА ДОНАТОРСКИ СРЕДСТВА

Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2017 година во соработка со Совет на Европа има добиено средства-донација во вкупен износ од 1.820.976 денари. Дел од овие средства се реализирани за настани кои се предвидени со овој проект. Дел од средствата се пренесуваат во 2018 година , бидејќи самиот проект е предвиден да трае две години.

10.3.3.2.5. СМЕТКА 785 – СМЕТКА НА СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ

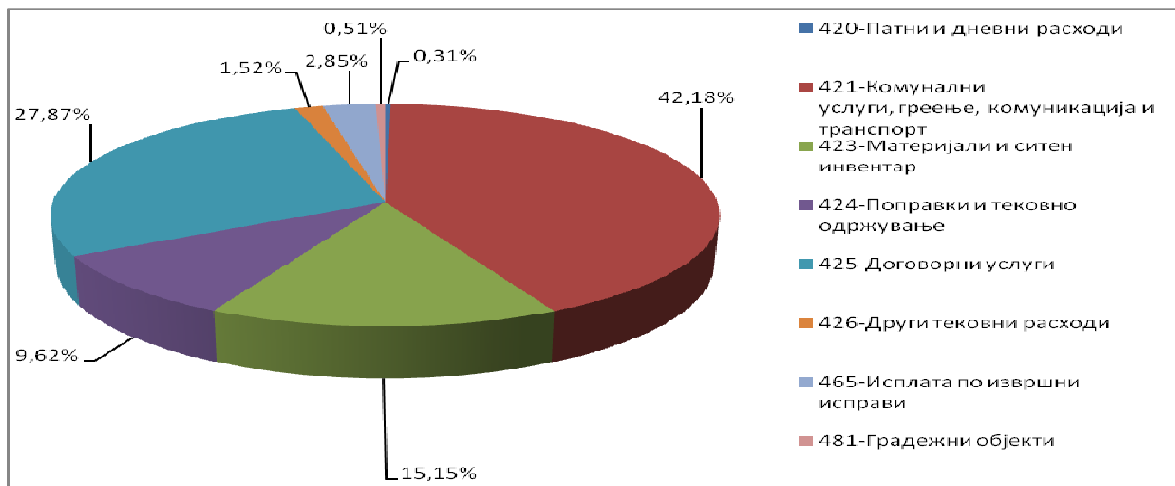
Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2017 година, по основ на сопствени приходи има остварено прилив во вкупен износ од 380.357 денари, од овие средства дел се искористени , а остатокот се пренесува во 2018 година.

10.4. РЕАЛИЗАЦИЈА НА СОПСТВЕНИТЕ ПРИХОДИ НА СУДОВИТЕ ЗА 2017 ГОДИНА

Покрај средствата одобрени од Буџетот на РМ, со судскиот буџет се планира, усвојува и реализира буџет на сопствени приходи, кои судовите ги остваруваат по различни основи и тоа:

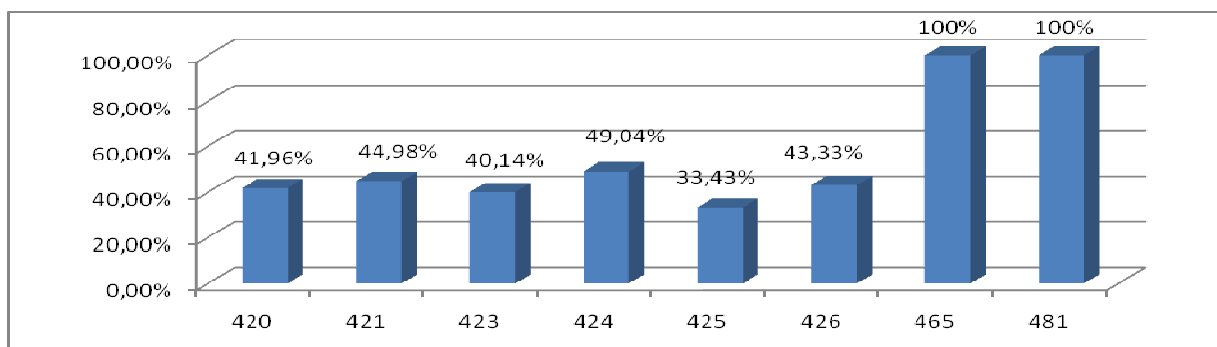
- Приходи остварени од други неданочни приходи
- Приходи од осигурување на имот
- Приходи од депозити, закупнини, судски паушали и сл.

Конечниот буџет на сопствени приходи за 2017 година изнесуваше 57.680.000,00 денари, а неговата распределба по ставки во вкупниот буџет е претставена на графикот.

Притоа како што може да се забележи најголем дел од средствата се наменети за ставката 421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт или 42,18%, а следна позначајна ставка е 425-договорни услуги. Исто така голем дел од буџетот се троши и за покривање на потребите за материјали и ситен инвентар и тоа 15,15%.

Реализацијата на буџетот за 2017 година за програма 20-судска администрација за сметката 631 сопствени средства изнесува 43,23%. Степенот на реализација на одобрените буџетски средства од оваа сметка по расходни конта е претставена на графикот.

11. АКТИВНОСТИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА РАБОТЕЊЕТО

1. Постапувајќи по барањата на судовите, а и како резултат на анализата на сопственото работење и проблемите и предизвиците со кои се соочува, СБС во текот на 2017 година посвети особено внимание на примената на законите со кои се дадени надлежностите на СБС, а кои се рефлектираат на целата судска власт.

Судскиот буџетски совет расправаше за примената на Законот за судска служба и за Законот за прекршоци и за истите иницираше барање за измени до Министерството за правда.

- Потребата од измена на Законот за судска служба (Службен весник на РМ бр.43/14, 33/15, 98/15 и 6/16) е предизвикана од колизијата со Законот за административни службеници („Службен весник на РМ“ бр.27/14,199/14 и 27/16) поради законските решенија за двојното водење и ажурирање на податоците за вработените во судската администрација и проблемот со планирањето и спроведувањето на годишните планови за вработување во судската власт како и нерегулираниот статус на лицата вработени во судовите кои вршат административно-помошни работи во делот на пресметката на платите.
- Во врска со Законот за прекршоци („Службен весник на РМ“ бр. 124/15) Судскиот буџетски совет е задолжен да врши исплата на досудените трошоци на постапка во случај кога е донесена ослободителна пресуда, но при реализацијата на оваа законска одредба СБС се соочува со бројни проблеми и тоа: краток рок за доброволна исплата, СБС не располага со информации за донесените правосилни одлуки во кои СБС е задолжен за исплата на трошоците и со присилна наплата и слично.
- Со донесувањето на Одлуката за измена на адвокатската тарифа за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите од страна на Адвокатската комора на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 122/16), цената на адвокатските услуги се зголеми неколку пати, а тоа негативно влијае на Буџетот на судската власт преку исплата на трошоците за ангажирање на бранители по службена должност, за што СБС се обрати до Министерството за правда како ресорно министерство за ревидирање на наведената одлука.
- Судскиот буџетски совет побара од Апелационите судови на нивната редовна работна средба да донесат усогласени ставови како би се спречиле тужби од вработените, а се обрати и до Врховниот суд на Република Македонија за добивање начелен став по неколку правни прашања.

2. Судскиот буџетски совет и стручната служба на СБС од јануари 2017 година во своето работење почнаа да ги применуваат принципите на меѓународниот стандард за системи за управување со квалитет ИСО 9001:2015. Ова беше овозможено откако Судскиот совет на РМ и Судскиот буџетски совет се стекнаа со сертификатот ISO 9001:2015 во рамките на Програмата на УСАИД за подобрување на работењето на организациите (ППРО) реализирана во периодот 2015-2016 година. Воведување на стандардот, кој се смета за основен доказ за способноста за исполнување на барањата очекувани од корисниците на услуги, му овозможува на Судскиот буџетски совет не само алатка за успешно и ефикасно работење, туку обезбедува и услови за постојано подобрување на работењето. Системот за управување со квалитет за Судскиот буџетски совет покрива осум клучни процеси на работи и три процеси за поддршка, за кои се пропишани 53 процедури за работа и 68 формулари.

12. ЗАКЛУЧОЦИ

1. Предлог буџетското барање на судската власт за 2017 година изнесуваше 2.702.240.000 денари вклучувајќи ги средствата наменети за финансирање на работењето на програма 20-судската администрација и средствата наменети за програма 30-Академијата за судии и јавни обвинители. Одобрениот Буџет за 2017 година не беше доволен за обезбедување средства за потребите на судската власт. Одобрувањето на потребните средства на почетокот на годината е важно за судовите да можат да ги планираат своите активности и јавни набавки. Поради недоволно обезбедени средства во буџетот на судската власт единките корисници на судската власт не се во можност да постапат по одредени обврски кои се законски дефинирани:
  - замена на компјутерската опрема во рок, согласно амортизираноста на опремата
  - доградба на софтверските програми од средства на судскиот буџет
  - дејствија кои треба да се превземат за заштита на личните податоци согласно Законот за заштита на лични податоци судовите, но поради недоволно обезбедени средства во буџетот судовите не можат да ги реализираат
  - не се обезбедени средства за набавка на опрема и оружје на судската полиција

- не се врши редовно тековно одржување на различните системи на инсталации и други постројки во судските згради

- не се изврши воведување на системи за управување со квалитет во работењето на единките корисници (освен во Судски совет на РМ, Врховен суд на РМ, четирите апелациони судови и Академијата за судии и јавни обвинители) и др;

Примената на Законот за судски буџет од аспект на определување на судскиот буџет како процент од БДП ќе овозможи независност и самостојност на судската власт во остварувањето на своите законски надлежности.

2. Процентот на реализација на судскиот буџет изнесува 98,38 %, и бележи пад во однос на претходните години кога процентот на реализација е над 99 %. Постојат повеќе причини за тоа: спроведувањето на парламентарните и локалните избори, примената на Законот за јавни набавки (анализа на пазар, барање согласност за спроведување на јавни набавки од Советот за јавни набавки), дел од обврските се сметаат за застарени и за нив не се иницирани налози за плаќање и сл.
3. Во текот на годината, имајќи ја во предвид состојбата на единки корисници и нивните приоритети, извршени се бројни пренамени на намената на средствата заради поефикасна реализација на буџетот.
4. Судовите правеа напори за наплата на судските паушали и по тој основ обезбедија дополнителни средства за тековното работење
5. Судскиот буџетски совет давајќи им конкретни насоки на менаџментот на судовите настојуваше ефикасно да се искористуваат расположливите средства. Најголем дел од обврските во текот на 2017 година се реализираа, а она што како обврска што се пренесе во 2018 година се пред се обврските за комуналии кои за месец декември стигнуваат во месец јануари, но се евидентираат како обврски за 2017 година. Средствата се во голем дел обезбедени од категорија 40- Плати и надоместоци каде поради намалувањето на надлежностите на судовите во претходниот период (нотаријат, извршители, медијација и сл) се намали бројот на судиите, па со тоа и на останатите вработени, а во исто време и поради антикризните мерки не се обезбедуваа согласности од Министерството за финансии за вработување, со што останаа неискористени средства на оваа категорија кои се пренаменија на категорија 42-Стоки и услуги и 48-Капитални расходи. Потоа измената на Законот за кривична постапка значително влијаеше врз намалувањето на обврските за вештачења кои претходно за потребите на основните судови особено на подрачјето на АС Скопје ги вршеше Медицински факултет-Институт за судски вештачења.

6. Структурата на буџетот мора да претрпи промена во насока на зголемување на учеството на капиталните расходи каде значително учество мора да има навремената замена, односно набавка на компјутерската и друга опрема и воведувањето нови, одржувањето и надградбата на софтверските решенија.
7. Проблемот со несоодветната кадровска и старосна структура останува актуелен и во 2017 година. Исто така значајно е и нерамномерното оптоварување на вработените од исти категории во различни судови. Во текот на 2017 година судовите се соочија со проблеми во имплементацијата на Законот за судска служба и Законот за вработените во јавниот сектор, со што се наметнува потреба за усогласување на овие два закона. Во 2017 година и покрај барањата на судовите за унапредување на повисоки работни позиции на вработените во судската власт, не беа обезбедени согласности од Министерството за финансии по наведениот основ.
8. Компјутерската опрема во судовите е застарена и недоволна на потребите на судовите и воведените софтверски решенија. Со судскиот буџет изминатите години не се обезбедуваа доволно средства за замена на постоечката компјутерска опрема. Зависноста на судската власт од странски донации од аспект на набавка на нова компјутерска опрема и набавка и доградба на софтверски програми беше евидентна и во 2017 година
9. Зградите во кои се сместени судските институции се стари и има потреба од реновирање на дел од нив. Посебно е нагласена потребата од реновирање на фасадата на Врховниот суд на РМ, реконструкција на Апелациониот суд Скопје и ОС Скопје 2, малите судови со основна надлежност, и сл. За ОС Скопје 2 во текот на годината не беа обезбедени средства за замена на прозорците оштетени при протест. Кровните конструкции во неколку судови се во многу лоша состојба. Со оглед дека судовите располагаат со голем број на предмети во работа, кои бараат прописно чување и архивирање, нагласена е потребата од обезбедување и уредување на соодветен архивски простор. За Вишиот управен суд, Управниот суд и Академијата за судии и јавни обвинители останува потребата за обезбедување на соодветни просторни услови. Основниот суд Скопје 1 и покрај најавите, и во текот на 2017 година не е преселен во новата судска зграда.
10. Соодветно на обемот на работата и начинот на работа на СБС (присуство на членовите на седници) потребно е Стручната служба на Судскиот буџетски совет кадровски да се зајакне.

11. Возниот парк во судовите е стар и дотраен. Просечната старост на возилата е околу 19 години, што значи дека возилата имаат потреба од чести поправки, а исто така имаат голема потрошувачка на гориво.
12. Освен во судовите со проширена надлежност, каде што мебелот во судниците и во судските кабинети е обновен, во другите судови мебелот е стар, а во некои судови е речиси неупотреблив.
13. АБМС системот овозможува секојдневно следење на реализацијата на буџетите на судските единици, а добиените податоци овозможуваат да се постигне и висок степен на реализација на вкупниот буџет на судската власт.
14. Во 2016 година стапи во сила законската обврска досудени трошоци на постапките по правосилни одлуки на судовите, согласно Законот за прекршоците, Законот за правда на децата и Законот за малолетничка правда да паднат на товар на Судскиот буџет. Тоа предизвика бројни проблеми од причина што рокот за доброволна наплата е многу краток, СБС нема увид во досудените пресуди, а странките често наплатата ја бараа по присилен пат и сл. СБС достави барање до Министерството за правда за измена на оваа законска одредба.

ПРЕПОРАКИ:

1. Во соработка со Министерството за финансии да се обезбеди целосна примена на Законот за судски буџет во делот на обезбедување соодветен процент на судски буџет во однос на Бруто домашен производ
2. Измена на Законот за судска служба согласно Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022 заради надминување на проблемите со примената на постоечкиот Закон
3. Измена на членот од Законот за прекршоци, Законот за правда на децата и Законот за малолетничка правда кој регулира дека трошоците на постапката во ослободителните пресуди паѓаат на товар на судскиот буџет
4. Во соработка со министерството за правда и Адвокатската комора да се изврши намалување на висината на цените на адвокатските услуги, што директно влијае на средствата кои се издвојуваат за оваа намена од судскиот буџети кои се многу високи

5. Обезбедување на согласност од Министерството за финансии за обезбедени средства за вработувања на приоритетни работни места согласно проекција на СБС и барања на единките корисници
6. Унапредување на критериуми за подготовка и распределба на судскиот буџет согласно Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017-2022
7. Изработка на проекти за капитално инвестирање во судовите согласно проектирани средства за капитални инвестиции за наредните фискални години (во координација со Министерство за финансии)
8. Обнова на возниот парк на судовите

**СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ
ПРЕТСЕДАТЕЛ**

Зоран Караџовски